

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Денна (очна) форма навчання

**КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
ГЖИБОВСЬКОГО МАКСИМА ГЕОРГІЙОВИЧА**

на тему «ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА»

*Робота виконана з дотриманням основних принципів та фундаментальних
цінностей академічної доброчесності _____ Гжибовський М.Г.*

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доц.

_____ Артем ДМИТРЕНКО

Робота допущена до захисту в ЕК «__» _____ 20__ р. протокол № __

Зав. кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
докт. екон. наук, проф.

Інна РСПІНА

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Фінансова діяльність підприємства: поняття, завдання та інструментарій.....	6
1.2 Організація фінансової діяльності виробничо-комерційного підприємства.....	13
1.3 . Методичні підходи до оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства.....	19
Розділ 2. Діагностика ефективності фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».....	25
2.1. Загальна характеристика середовища та основних параметрів діяльності компанії.....	25
2.2. Оцінювання фінансово-майнового стану та ефективності функціонування підприємства.....	30
2.3. Діагностика фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».....	37
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».....	41
3.1. Концептуальні засади удосконалення фінансової діяльності компанії.....	41
3.2. Обґрунтування комплексу заходів з підвищення ефективності фінансової діяльності товариства.....	48
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

Сучасні реалії економічних передумов діяльності в Україні суттєву значимість приділяють питанням забезпечення беззбиткової діяльності на підставі систематичного та якісного аналізу фінансової діяльності.

Для досягнення ефективності у фінансовій діяльності підприємствам потрібно виявляти та вчасно виправляти всі недоліки у торгово-технологічному та організаційному процесі. Ця потреба підкреслює важливість обраної теми даної роботи - а саме необхідність аналізу та оцінювання фінансової діяльності на постійній основі.

Суттєвий внесок в дослідження питань аналізу та оцінки фінансової діяльності внесли такі вітчизняні та закордонні вчені: В. А. Абчук, І.О. Терещенко, В. О. Кібальник, О. Василенко, Т. І. Ткаченко, З. С. Варналій, Ф. Котлер та іншими. Але незважаючи на значну кількість виконаних досліджень, багато теоретичних аспектів підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства в сучасних умовах розкрито не повною мірою.

Метою даної роботи є дослідження теоретико-методичних аспектів та існуючого у вітчизняних та зарубіжних компаніях порядку здійснення фінансової діяльності, а також обґрунтування комплексу заходів стратегічного та тактичного характеру спрямованих на підвищення її ефективності на обраному підприємстві.

Для досягнення поставленої мети було вирішено такі завдання:

розкрито суть фінансової діяльності підприємства: поняття, завдання та інструментарій;

визначено організацію фінансової діяльності виробничо-комерційного підприємства;

висвітлено методичні підходи до оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства;

досліджено загальну характеристику середовища та основних параметрів діяльності компанії;

оцінено фінансово-майновий стан та ефективність функціонування підприємства;

проведено діагностику фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»;

розроблено концептуальні засади удосконалення фінансової діяльності компанії;

обґрунтовано комплекс заходів з підвищення ефективності фінансової діяльності товариства.

Об'єктом дослідження є трансформаційні процеси, спрямовані на підвищення ефективності фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Предметом дослідження є організаційно-економічні відносини, що виникають в процесі формування та експлуатації фінансових ресурсів промислового підприємства.

Методи дослідження. В основу кваліфікаційної магістерської роботи покладено загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, використання яких зумовлено метою та завданнями роботи. У роботі було використано такі методи: для аналізу та систематизації наукових позицій щодо визначення змісту стратегії антикризової діяльності підприємства - бібліографічний аналіз та наукове узагальнення; для впорядкування методичних підходів до оцінювання ефективності функціонування підприємства – метод систематизації; для визначення особливостей фінансової діяльності підприємства - системний аналіз та синтез; для оцінювання результативності діяльності підприємства ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» - фінансовий та факторний аналіз; для обґрунтування концептуальних засад удосконалення фінансової діяльності компанії ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» - методи встановлення причинно-наслідкових зв'язків та прогнозування.

Теоретико-методична значущість отриманих результатів. У дипломній роботі визначено основні положення щодо фінансової діяльності підприємств. Узагальнено основні визначення різними авторами поняття «фінансова діяльність» та надано власне трактування цього поняття. Запропоновано

критичний погляд на визначення «фінансової діяльності» та «оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства» та висунуто припущення щодо недостатнього дослідження поняття «фінансова діяльність підприємств». Складено власний перелік етапів запровадження заходів оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства. Визначено оцінку ефективності фінансової діяльності. Проаналізовано діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» та наведено пропозиції щодо удосконалення його фінансової діяльності.

Інформативною базою дослідження виступили праці вітчизняних та закордонних фахівців в галузі фінансового аналізу, матеріали спеціалізованої періодичної преси, нормативно-правові матеріали.

Робота складається зі вступу, основної частини, висновків та списку літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Фінансова діяльність підприємства: поняття, завдання та інструментарій

Фінансова діяльність підприємства має місце і роль в управлінні сучасним підприємством. Від фінансової діяльності залежить рівень фінансового забезпечення виробничо господарської діяльності підприємства та його розвитку.

Поняття «фінансова діяльність підприємства» в сучасній літературі викликає широке коло наукових дискусій. Частина дослідників вважають фінансову діяльність підприємства опорною економічною категорією. Інша частина науковців розглядають дану категорію з точки зору юридичної науки. У таблиці 1.1 наведено роз'яснення поняття «фінансова діяльність підприємства» у двох наведених аспектах.

Фінансова діяльність підприємства являє собою «практичні дії, спрямовані на забезпечення фінансовими ресурсами підприємства, досягнення підприємством поставлених цільових аспектів у економічному і соціальному напрямку розвитку. Фінансова діяльність підприємства пов'язана із здійсненням ним функцій щодо планомірного формування, розподілу та використання грошових фондів (фінансових ресурсів) з метою реалізації завдань соціально-економічного розвитку, підтримки господарської діяльності, а також забезпечення фінансовими ресурсами діяльності підприємства» [12, с. 91]. Фінансова діяльність підприємства являє собою «організований керівництвом будь-якої організації процес формування, розподілу та використання грошових фондів та накопичень для розширеного відтворення» [3, с. 102].

Слід зазначити, що фінансова діяльність підприємства має фінансово-господарський характер. Оскільки фінансова діяльність підприємства обумовлена

наявністю у суспільстві товарно-грошових відносин і є частиною економічної діяльності, тісно пов'язаної з господарською, частиною організаційної діяльності з управління фінансами. Фінансова діяльність підприємства змінює як величину, так і склад власного та залученого капіталів підприємства.

Таблиця 1.1 – Літературне дослідження поняття «фінансова діяльність підприємства»

Наукове джерело	Сутність терміну
1	2
Юридичний підхід	
Господарський кодекс України [6]	Фінансова діяльність підприємств охоплює грошове та інше фінансове посередництво, страхування, а також супутні послуги в сфері фінансів і страхування.
Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [26]	«Діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства.»
Економічний підхід	
Терещенко О.О. [32]	«Фінансові служби підприємства виконують комплекс функціональних завдань, пов'язаних з фінансуванням, інвестиціями та фінансовим забезпеченням операційної діяльності. Цей процес можна розглядати як широке розуміння фінансування підприємства, або як вузьке розуміння, спрямоване виключно на фінансову діяльність.»
Бражник Л. В. [4]	«Це арсенал форм і методів, які використовуються для забезпечення фінансових потреб підприємств та досягнення їх цілей. Ця практична фінансова діяльність спрямована на забезпечення життєдіяльності підприємства та покращення його результатів.»
Цибульська Е. І. [39]	«Процес, під час якого суб'єкт господарювання створює, розподіляє, перерозподіляє та використовує фінансові ресурси для досягнення поставлених цілей.»
Скоропад І.С., Чубка О.М. [36]	«Система застосування різних форм і методів для фінансового забезпечення суб'єктів господарської діяльності та досягнення ними поставлених цілей.»

Джерело: складено автором на основі [4, 6, 26, 32, 36, 39]

Виходячи з результатів дослідження, вважаємо, що фінансова діяльність підприємства є системою практичного вжитку багатоманітних методів та

інструментів для формування, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів в контексті реалізації операцій з фінансовими ресурсами та досягнення поставлених цілей підприємства для забезпечення функціонування підприємства та покращення результатів фінансового спрямування.

Фінансова діяльність сучасного підприємства спрямована на вирішення таких основних завдань (рис. 1.1).

Рис. 1.1 - Завдання фінансової діяльності підприємства

Джерело: складено автором на основі [1, 17, 35]

Фінансова діяльність підприємства – це організація всіх фінансових відносин підприємства, що виникають у процесі підприємницької діяльності всередині підприємства та з іншими юридичними та фізичними особами, які не є його частиною. Мета фінансової діяльності полягає «у забезпеченні безперервного обороту коштів для його безперервної діяльності, здійснення всіх необхідних витрат та платежів та отримання прибутку, а потім і коштів» [22, с. 82]. Головним показником ефективності фінансової діяльності є фінансовий результат, він розраховується як різниця між доходами та витратами підприємства, його величина допомагає визначити план розвитку організації у майбутньому.

Таким чином, мета будь-якої комерційної організації полягає «у отриманні найбільшого фінансового результату. Його величина та склад показують основні напрямки діяльності організації від рівня організації та технології виробництва та ефективності системи управління до контролю рівня витрат та цін» [32, с. 102].

Фінанси підприємств є дуже важливою економічною категорією, а також є одним із ключових елементів фінансової системи. Основною галуззю їхнього функціонування є сфера матеріального виробництва. У цій сфері створюється валовий національний продукт та валовий дохід.

Фінанси підприємства – це фінансові та фінансові відносини підприємства. Вони присутні протягом усього існування підприємства, починаючи з самого його заснування, коли формується акціонерний капітал, та, безпосередньо, у період здійснення підприємницької діяльності. До других належить створення цільових фондів, а також процес їх розподілу та використання.

Фінансові відносини, що виникають на підприємстві, досить різноманітні, тому, видається необхідним навести їх класифікацію відповідно до їх економічного змісту. Першими є фінансові відносини між засновниками, у тому числі й у хронологічному порядку. Вони виникають на стадії заснування підприємства у момент формування акціонерного капіталу.

Далі слідує група фінансових відносин, пов'язаних з процесом виробництва та реалізації продукції. До цієї групи можна віднести відносини з

іншими підприємствами, з підрозділами, працівниками, а також з вищими організаціями (материнські та дочірні компанії), внутрішньогалузеві взаємодії. Відносини у такому разі складаються з питань придбання сировини та інших ресурсів, необхідних для виробництва, з питань реалізації готової продукції з постачальниками, також вирішуються питання розподілу різних видів оборотних коштів, визначаються частки фінансування витрат.

Після підбиття підсумків процесів виробництва та реалізації відбувається розподіл доходу між підприємством та співробітниками, а також виплачуються відсотки та дивіденди, якщо має місце пайова участь співробітників.

Наступна група пов'язана із зовнішніми взаємодіями підприємства, наприклад, з банками та іншими комерційними організаціями, страховими компаніями, різними державними органами. У цій групі сфера взаємодії досить велика. Підприємства взаємодіють з питань позик, у тому числі взаємних, цінних паперів та інвестування загалом, формування різноманітних фондів, бюджетного фінансування.

Також формуються фінансові відносини з питань податків, штрафів, податкових пільг та ін. Хоча фінансові відносини мають безліч особливостей, функцій і сфер застосування, вони все ж таки мають двосторонній характер і засновані на русі фінансових ресурсів [10, с. 86].

Далі слід розглянути, які чинники впливають фінансову діяльність підприємства. Існує два види факторів впливу – це організаційно-правова форма господарювання та галузеві техніко-економічні особливості.

1. Організаційно-правова форма господарювання. Організаційно-правова форма господарювання визначається Цивільним Кодексом, який як юридична особа визнає організацію, що має відокремлене майном, а також несучу відповідальність за своїми зобов'язаннями, має нести цивільні обов'язки, може бути позивачем та відповідачем у суді. Крім цивільних прав та обов'язків, пов'язаних з діяльністю, що здійснюється відповідно до статуту підприємства, комерційні організації (крім унітарних підприємств та інших) мають право

здійснювати будь-яку законну діяльність та нести, пов'язані з нею обов'язки [41, с. 78].

Юридичними особами можуть бути організації, які ставлять своєю основною метою одержання прибутку (отримання максимального фінансового результату). Такі організації є комерційними. Дані комерційних організацій мають кілька варіантів організаційно-правових форм, наприклад, господарські організацій та суспільства, виробничі кооперативи, державні та муніципальні підприємства. Як зазначалося раніше, фінансові відносини виникають під час формування статутного капіталу суб'єкта господарювання, що з економічної точки зору є його майном на момент створення [30, с. 55].

2. Характеристики економічних процесів в галузях. Склад та організація виробничих активів, тривалість циклу виробництва, особливості обороту коштів, джерела фінансування для різних видів розвитку, структура та походження фінансових ресурсів, утворення фінансових резервів та інші аспекти, визначені галузевими особливостями, відповідають характеру кожної окремої галузі.

Розглянувши деякі галузі, було виявлено такі чинники впливу їх фінансову діяльність:

1) сільське господарство багато в чому залежить від природно-кліматичних умов. Вони впливають на формування фінансових резервів у грошовій та натуральній формах, від них залежить цикл розвитку рослин та тварин, що, у свою чергу, впливає на обіг фінансових ресурсів та необхідність їх збільшення у певні періоди. За відсутності резервів це може призвести до залучення позикових коштів;

2) у транспортній галузі необхідно діяти відповідно до принципу поєднання державного регулювання та ринкових відносин. Надання транспортних послуг є готовим продуктом, що свідчить про об'єднання стадії виробництва та реалізації продукції та скорочення кругообігу. Перевезення продукції вимагає трудових ресурсів, що збільшує вартість послуг, які також містять додатковий продукт.;

3) сфера товарного обороту забезпечує безперервний кругообіг суспільного продукту в товарній формі, вона є сполучною ланкою між виробництвом та

споживанням продукції та сприяє завершенню товарного кругообігу. Торгівля поєднує у собі безліч виробничих операцій, наприклад, упаковку, сортування, зберігання і т.д., з операціями, пов'язаними із зміною форм вартості, тобто безпосередньо з продажем продукції, що визначає її специфіку. Оскільки торгові підприємства не мають виробничих витрат, а мають лише витрати, пов'язані з доведенням до покупця готової продукції, то у складі їх витрат немає вартості придбаних товарів. Крім цього, торгові підприємства мають особливості у складі та структурі оборотних коштів, значна частина яких вкладена у товарні запаси. Характерною особливістю. Галузевою структурою основних фондів є поєднання власних та орендованих основних фондів. Всі ці особливості враховуються для формування фінансових ресурсів та їх використання;

4) будівництво відрізняється досить тривалим виробничим циклом та великою часткою незавершеного виробництва у складі оборотних коштів. Крім цього, для різних технологічних циклів та різних об'єктів необхідний різний обсяг оборотних засобів, його коливання можуть бути дуже великими. Існує також залежність від кліматичних та територіальних умов, вони встановлюють індивідуальну вартість об'єктів, що призводить до нерівномірного доходу [5, с. 66].

Фінансова діяльність підприємства є системою практичного застосування різноманітних методів та інструментів для формування, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів, здійснення фінансових операцій та досягнення поставлених цілей. Це забезпечує життєдіяльність підприємства та покращення його фінансових результатів. Фінансова діяльність підприємства здійснюється з моменту його створення до ліквідації та охоплює широке коло учасників. Вони мають залежність від обраної організаційно-правової форми, а також від галузі, в якій підприємство здійснює свою діяльність. Оскільки різні галузі можуть більшою чи меншою мірою залежати від різних умов (кліматичних, територіальних, природних, виробничих тощо), при організації фінансової діяльності підприємцю необхідно враховувати весь спектр факторів.

1.2 Організація фінансової діяльності виробничо-комерційного підприємства

У сучасних наукових дослідженнях [7, 22, 34, 41, 50] широко розглядаються питання організації фінансової діяльності виробничо-комерційного підприємства.

Вирішальним аспектом організації фінансової діяльності виробничо-комерційного підприємства є його фінансова політика. Група науковців, серед яких Скоропад І.С., Чубка О.М., [36] Мельник Л. В., Ковшун Н. Е., Савіна Н. Б. [42], вважають, що «фінансова політика вирішує велике коло питань, але найголовнішою складовою її є формування та використання грошових фондів». На думку авторів процес управління фінансовими ресурсами для підприємства виступає вагомим часткою загальної системи управлінської діяльності підприємства, що разом з прийняттям рішень в інвестиційній сфері, є їх концептуальною та методичною основою.

Центральна мета фінансового управління – це забезпечення прибуткової діяльності. Водночас підприємство може бути достатньо прибутковим, але нестійким. Це призводить до того, що менеджери повинні підтримувати платоспроможність постійно. Особливо важливим і складним є завдання здійснювати розрахункову діяльність з акціонерами, власниками. Першочерговою метою діяльності є задоволення потреб інвесторів та власників через підвищення їхнього добробуту. Це можливо завдяки збільшенню вартості компанії через механізм формування та використання прибутку найефективнішим способом.

На сучасному етапі реалізації наукової думки [7-9, 31, 40, 44], для того щоб управління фінансами компанії було ефективним, було розроблено низку принципів:

- по-перше, юридична та економічна самостійність. Такі компанії повинні повинні миттєво адаптуватися до зовнішніх умов, що змінюються;

- по-друге, самофінансування означає забезпечення повної окупності витрат, необхідних для виробничих робіт та подальшої реалізації, а також для розвитку виробництва. Управління фінансами передбачає облік усіх витрат компанії, включаючи виконання кредитних зобов'язань;

- по-третє, матеріальна зацікавленість виражається у прибутковості діяльності. Цей критерій є важливим для держави, він забезпечується за допомогою стимулюючої системи оподаткування, відповідною рівню оплати праці і т.д.;

- по-четверте, матеріальна відповідальність визначається наявністю системи відповідності результатів фінансових відносин. Управління фінансами на основі цього принципу для конкретної компанії реалізується через систему пені, штрафів, неустойок. Крім того, цей принцип полягає в тому, що погіршення стану грошових оборотів може призвести до неможливості безперебійної роботи. Відповідальність передбачає введення штрафних санкцій, позбавлення премій;

- по-п'яте, використання фінансових резервів для управління ризиками. Будь-яка діяльність, яка спрямована на отримання прибутку, пов'язана з потенційними ризиками.

Останні, усвою чергу, впливають на результати діяльності у фінансовому плані. Фінансовий механізм підприємстває комплексом заходів щодо організації системи управління ресурсами в області фінансів [24, с. 104].

Аналіз сучасної економічної літератури [14, 18, 28] свідчить, що фінансовий механізм підприємства виконує наступні функції:

- розподільна;
- забезпечувальна;
- стимулююча;
- контрольна.

Усі вони діють узгоджено і мають глибокий взаємозв'язок. Розподільча функція «передбачає організацію такого механізму, який повною мірою здійснював би оперативний рух коштів від одного контрагента до іншого. Не менш важлива система забезпечення компанії

необхіднимобсягом фінансових ресурсів. Звичайно,для оцінки ефективності механізмуслідретельно контролювати результати його діяльності».[29, с. 74].

Фінансовим менеджментом на підприємствах зазвичай займаються керівники та фінансові директори. До їхніх обов'язків входить створення системи фінансових відносин підприємства, як окремого суб'єкта господарювання. До методів фінансового менеджменту відносять складання прогностичних показників діяльності, планування основних напрямків господарювання, страхування господарської діяльності, самофінансування та кредитування.

Аналіз літературних джерел [5, 25, 37] демонструє, що методи фінансового менеджменту можуть включати систему фінансових санкцій, систему заохочень, оренду, лізинг та інші. Загальне планування для підприємства та його підрозділів спрямоване на організацію виробництва та розподіл фінансових та трудових ресурсів всередині підприємства. Розуміння принципів роботи легко дозволяє визначити тактичні цілі фінансового менеджменту. Стратегічне спрямування має на меті пошук нових можливостей розміщення капіталу та впровадження нововведень.

Аналіз статистичних даних [19] свідчить, що загальний обсяг капітальних інвестицій підприємств протягом останніх років мав динаміку росту (за війнятком 2022 року у зв'язку із повномасштабним вторгненням рф) (рис .1.2).

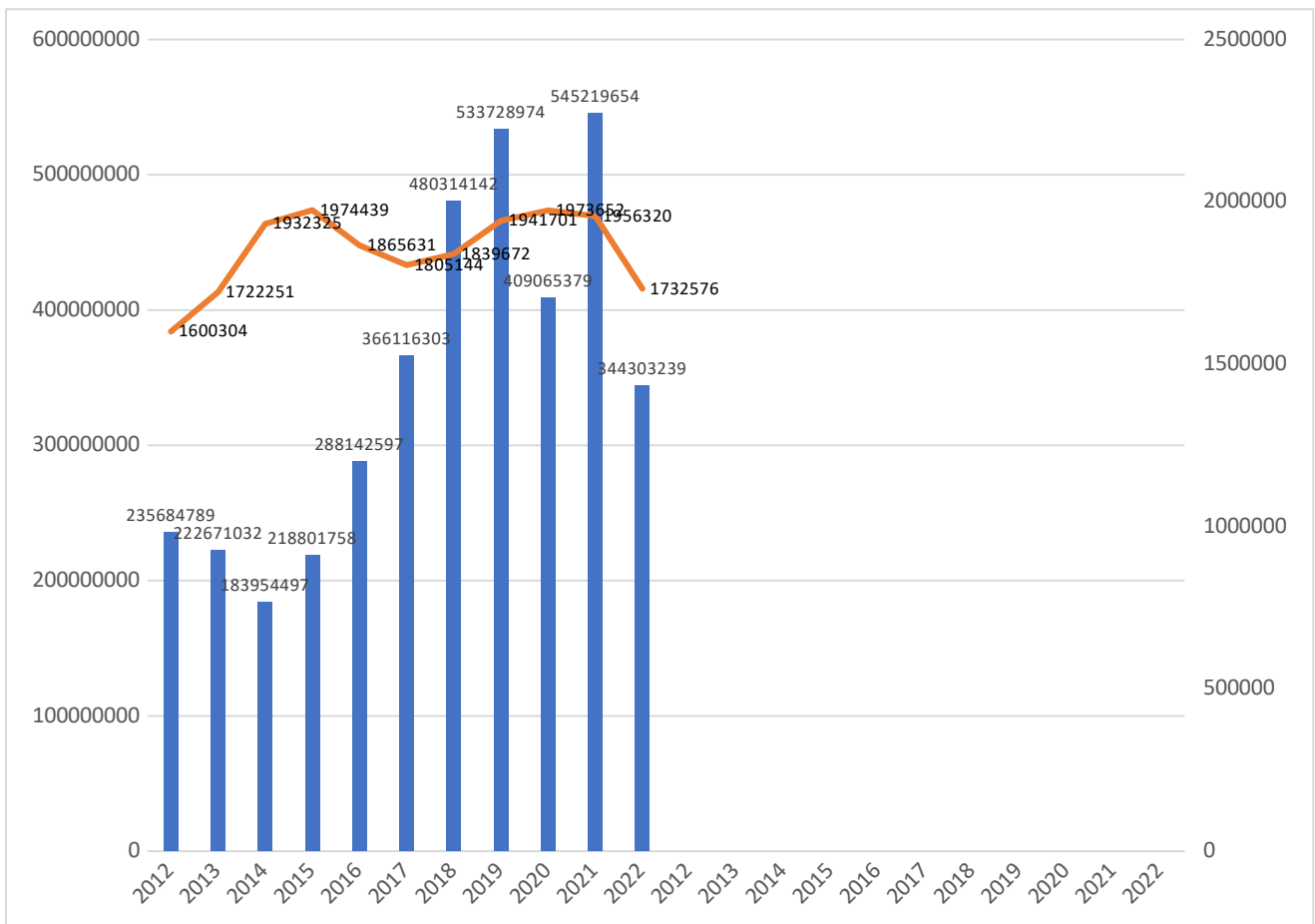

Рис.1.2 Динаміка капітальних інвестицій підприємств у 2012-2022 роках, тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [19]

У період з 2012 по 2014 роки обсяг капітальних інвестицій скорочувався не дивлячись на збільшення кількості підприємств у даний період. Але починаючи із 2015 року почалась активізація інвестиційної діяльності підприємств при відносній стабільності їх загальної кількості. Скорочення обсягу капітальних інвестицій у 2022 році відбувається на фоні скорочення кількості підприємств у цей період.

Загальний приріст капітальних інвестицій підприємств у 2022 році порівняно із 2012 роком склав 108618450 тис.грн. (тобто виріс майже на 50%). Більшість капітальних інвестицій підприємств у аналізованому періоді відбувалася у матеріальні активи (рис. 1.3.)

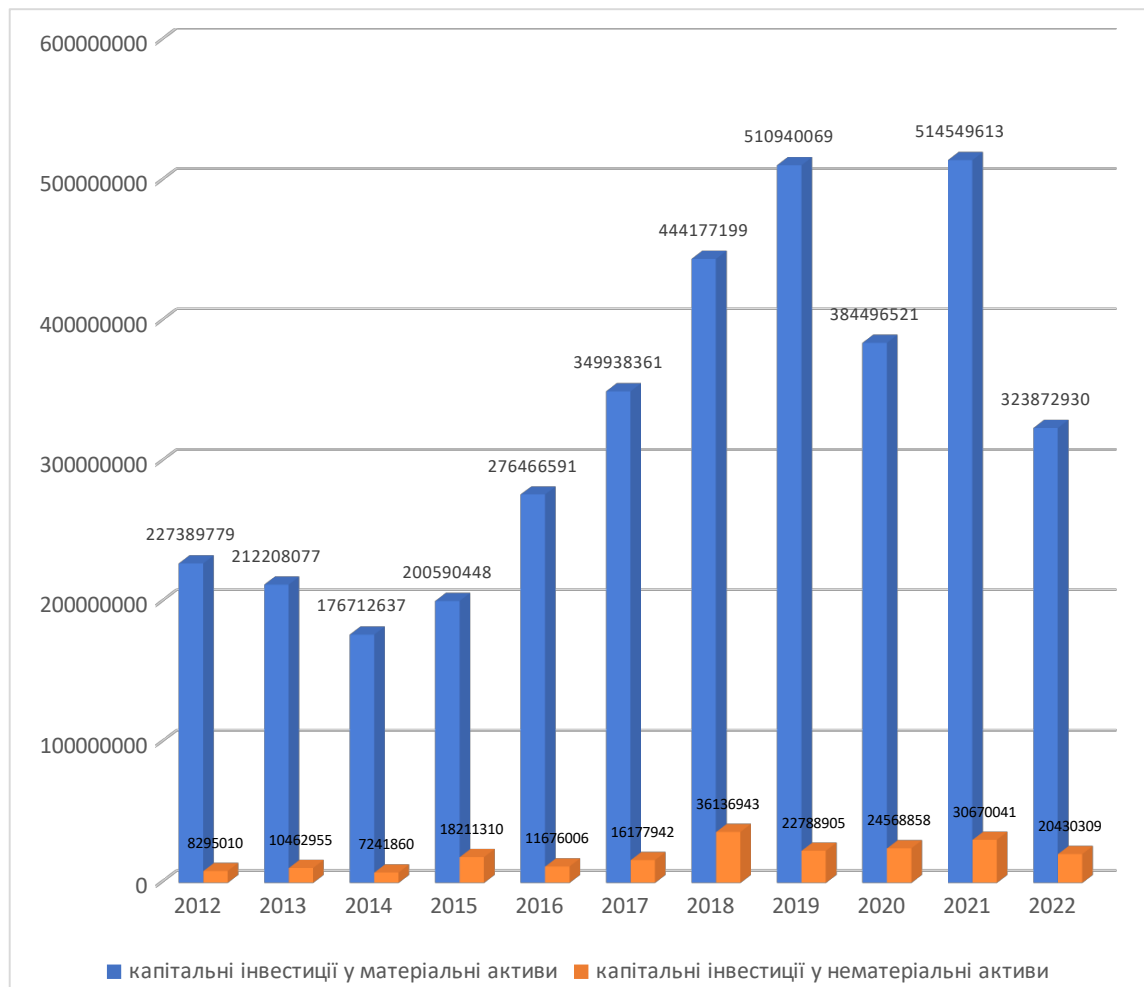

Рис.1.3 Структура капітальних інвестицій підприємств у 2012-2022 роках, тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [19]

В структурі капітальних інвестицій підприємств у матеріальні активи у 2012-2022 роках переважають інвестиції у машини та обладнання.. Досить висока питома вага капітальних інвестицій підприємств у матеріальні активи у будівництво та перебудову будівель (рис. 1.4). Це свідчить про тенденції розвитку інвестиційної діяльності у країні та позитивні результати організації фінансової діяльності виробничо-комерційних підприємства.

В структурі капітальних інвестицій підприємств у нематеріальні активи в період з 2012 по 2018 роки переважали інвестиції у концесії, патенти, ліцензії, торговельні марки і аналогічні права. Починаючи із 2019 року більшість підприємств інвестують у програмне забезпечення (рис. 1.5).

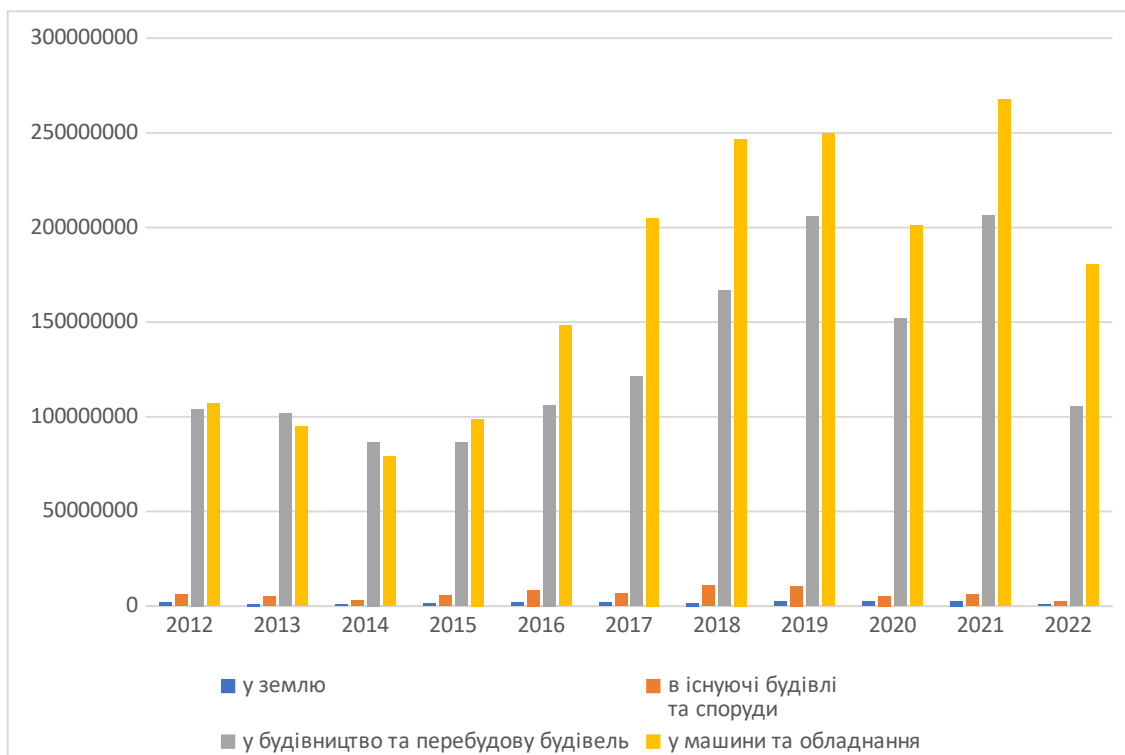

Рис.1.4 Структура капітальних інвестицій підприємств у матеріальні активи у 2012-2022 роках, тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [19]

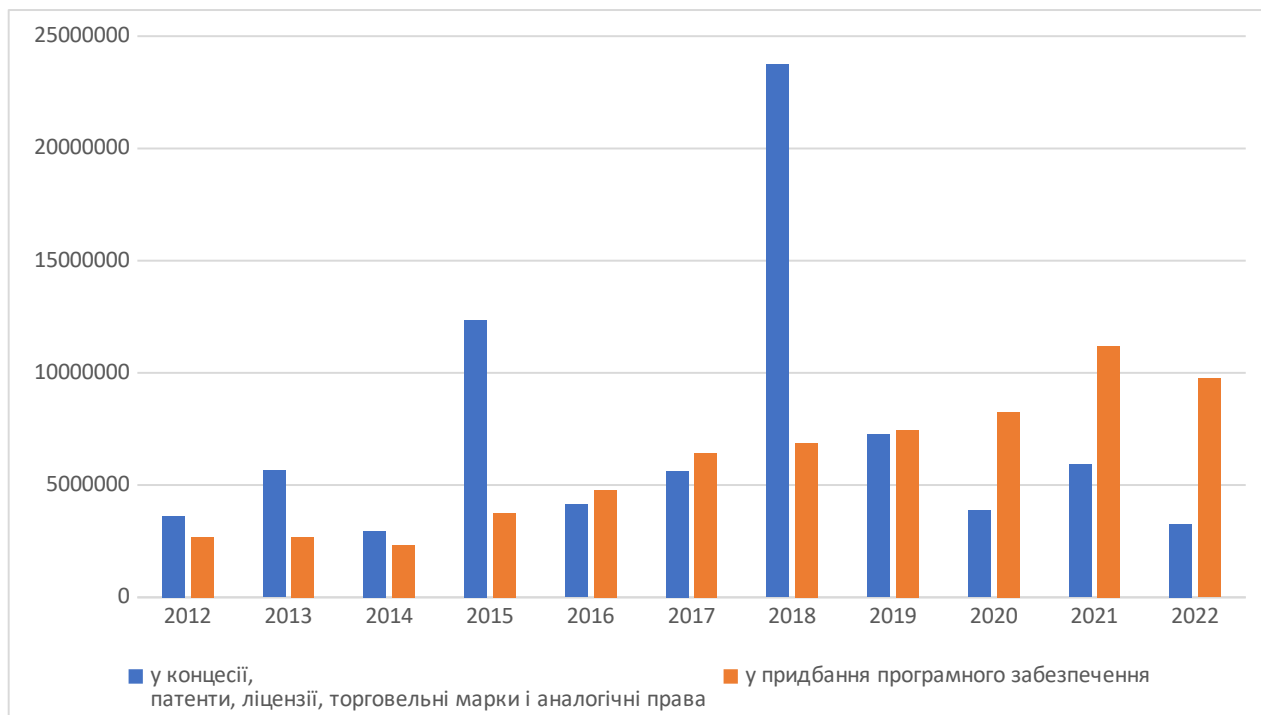

Рис.1.5 Структура капітальних інвестицій підприємств у нематеріальні активи у 2012-2022 роках, тис. грн.

Джерело: складено автором на основі [19]

В рамках пошуку шляхів розвитку підприємства великою вимогою є нові інвестиції, але це не завжди обґрунтовано при нестабільній фінансовій ситуації або в умовах кризи, оскільки це може потребувати швидкого розподілу капіталу в цьому напрямку. Отримання прибутку в таких періодах не завжди є гарантованим. Методи фінансового менеджменту спрямовані на забезпечення стабільності підприємства в будь-яких умовах та забезпечення зростання рентабельності.

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства

Запорука ефективності фінансової діяльності підприємства – регулярне проведення фінансового аналізу. Він дозволяє здорово оцінити поточний стан справ та вчасно помітити проблеми у роботі підприємства.

Теорія та практика фінансової діяльності, спрямовані на оцінку її ефективності, проходячи численні етапи розвитку та вдосконалення, набули свого нинішнього вигляду та перейшли від використання одиничних, інтуїтивно відібраних показників до взаємозалежних систем. На сьогодні сформувалися різні напрями й школи оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства (рис. 1.6).

Фінансова діагностика підприємства розглядається як окремий випадок економічної діагностики, який дозволяє досліджувати взаємозв'язок між узагальнюючими показниками та сформулювати сукупність кількісних рецептів рекомендацій, що забезпечують повернення до балансу фінансових факторів – динамічної фінансової рівноваги.

Рис. 1.6 Напрями й школи оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства

Джерело: складено автором на основі[1, с. 46-48; 7, с. 251-256]

Після розгляду загальних положень фінансової діагностики підприємства його окремі етапи слід деталізувати, надати конкретний та закінчений вигляд.

Відповідно до постановки завдання аналітикам необхідно вибрати напрямки діагностики та, відповідно, фінансові показники для аналізу кожного з них. Вимога найкращої характеристики виділених напрямів фінансової складової діяльності підприємства є умовою вибору. Основною вимогою є те, щоб показники формували певний комплекс, який надає необхідне уявлення про фінансовий стан підприємства в цілому. Немає двох однакових підприємств, для яких б однаково підходили ті ж самі показники. Значущість певних показників для оцінки різних підприємств різна, тому вибір і ранжування аналітичних напрямів і конкретних фінансових показників (коефіцієнтів) для фінансового діагностування підприємства є складною задачею.

Дослідження літературних джерел [32,33,38,41,45,46] щодо системи показників оцінки ефективності фінансової діяльності підприємства, виявляється, що різні автори включають різні показники до різних категорій, а іноді навіть самі категорії мають різні назви.

Так, на думку Чумаченко М.Г. [7, с. 167] фінансова діяльність підприємства характеризується наступними аспектами:

- рентабельність діяльності;
- ефективний розподіл прибутку;
- оптимальне розміщення основних та оборотних коштів;
- здатність до виконання фінансових зобов'язань та ліквідність.

Дана методика враховує більшу частину сучасних вимог діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання.

У методиці оцінки фінансового стану підприємства, розробленій Чубкою О.М., Хоною І.Б. та Ливдар М.В. [37, с. 97], передбачається застосування економіко-математичних методів для оцінки ефективності фінансової діяльності. При цьому враховуються оцінки вагомості показників, що впливають на інтегральну величину. Такий підхід дозволяє використовувати додатковий коефіцієнт для коригування помилок, пов'язаних з недооцінкою факторів та суб'єктивним впливом. Методика також адаптована для автоматизації розрахунків.

Наша думка полягає в тому, що методика, розроблена Таркуцяком А.О. [30, 57], не надає чіткого уявлення про ефективність фінансової діяльності підприємства, хоча вона вимагає мінімального обсягу загальнодоступної інформації. Даний підхід не забезпечує можливості формулювання рекомендацій щодо вживання заходів для покращення фінансової стабільності підприємства.

Найчастіше вибір фахівців [23, 33, 38] падає такі аналітичні напрями:» аналіз рентабельності, аналіз ліквідності, аналіз ділової активності та аналіз фінансової стійкості. Необхідно відзначити, що кількість напрямків має базуватися на максимальному наданні аналітику можливостей у фінансовому діагностуванні та найкраще відображати специфіку підприємств»а.

Аналіз наукових літературних джерел [2, 15, 16] показав, що «для діагностики фінансової складової діяльності підприємства обирають від двох до чотирьох фінансових чинників. Даний етап, який використовується для виконання фінансову діагностику, необхідно максимально універсалізувати - прибрати обмеження на склад і кількість фінансових коефіцієнтів, що використовуються в кожному випадку, і на їх утримання (не робити жорстку прив'язку до групи коефіцієнтів) для того, щоб аналітик міг зробити це самостійно, керуючись специфікою діагностованого підприємства».

Як базис у табл. 1.2 запропоновано показники для аналізу фінансової діяльності.

Таблиця 1.2 Фінансові коефіцієнти за аналітичними напрямами для проведення фінансової діагностики

Аналітичний дослідження	напрямок	Фінансові коефіцієнти (фактори)
Аналіз фінансової стійкості		Коефіцієнт співвідношення власних та позикових коштів Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів Коефіцієнт автономії
Аналіз ліквідності		Показник поточної ліквідності Показник термінової ліквідності Показник абсолютної ліквідності
Аналіз рентабельності		Рентабельність власного капіталу з чистого прибутку

	Рентабельність сукупних активів із чистого прибутку
Аналіз ділової активності	Коефіцієнт оборотності оборотних активів
	Коефіцієнт оборотності власного капіталу

Запропонована система показників не є універсальною. Наприклад, підприємства, мають тривалий цикл виробництва, можуть тривалий час залишатися нерентабельними, тобто механічне застосування показника рентабельності у процесі аналізу може незаслужено погіршити оцінку фактичного становища підприємства. Зазначимо, що при діагностиці сукупності показників має задаватися аналітиком самостійно, виходячи зі специфіки роботи підприємства.

Вибір запропонованих фінансових коефіцієнтів також диктується результатами проведеного аналізу, їх динаміки та впливу на загальну фінансову стабільність підприємства, що досліджується.

Розділ 2. Діагностика ефективності фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

2.1. Загальна характеристика середовища та основних параметрів діяльності компанії

Об'єктом дослідження є ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».

Юридична адреса: 65026, м. Одеса, вул. Приморська, 27

Діяльність підприємства ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» відбувається у галузі швейного виробництва.

Першочерговим фактором ефективної діяльності аналізованого підприємства є його персонал. З огляду на це фабрика приділяє багато часу підготовці та підбору кадрів.

Підприємство має вигідне економіко-географічне розташування. З огляду на це вироблена високоякісна продукція підприємства сприяє наявності постійних клієнтів.

На даний час робота фабрики оцінена на Європейському рівні. Заключені договори про співпрацю з новими відомими фірмами Європи «TEX WEST», «ALSIKO» Бельгія, «FRISTADS» Швеція. В асортименті виробляємої підприємством продукції підприємства на сьогодні понад 130 моделей спецодягу.

Дана продукція відповідає якісним і технологічним вимогам Європейських стандартів.

В арсеналі підприємства наявне сучасне високотехнологічне устаткування, що поставляється виробниками провідних європейських країн:

– по швейному виробництву - «Брайзерс», «ПФАФФ», «ЯМАТО», «Джуки», «Рімольді»;

– по виробництву полотна - «Майер Сі», «тіс», «Брюкнер» (Німеччина), «Монарх» (Великобританія);

– для нормування сировини і конструювання моделей упроваджена система САПР.

Серед партнерів ТДВ «Одеська швейна фабрика» можна виділити найбільш крупних - «Геррі Вебер» (Німеччина), «Харве - Бенард (США), «QRI» (Англія), «Джоффе» (Франція).

Підприємство постійно працює над збільшенням об'ємів виробництва через залучення нових фірм до сумісної співпраці і створенням нових робочих місць. В даний час ТДВ «Одеська швейна фабрика» має широку нагоду і перспективи для значного розширення об'ємів виробництва і підвищення якості продукції.

Загальна структура управління підприємством ТДВ «Одеська швейна фабрика» представлена на рисунку 2.1 і є за своєю суттю лінійно-функціональною структурою.

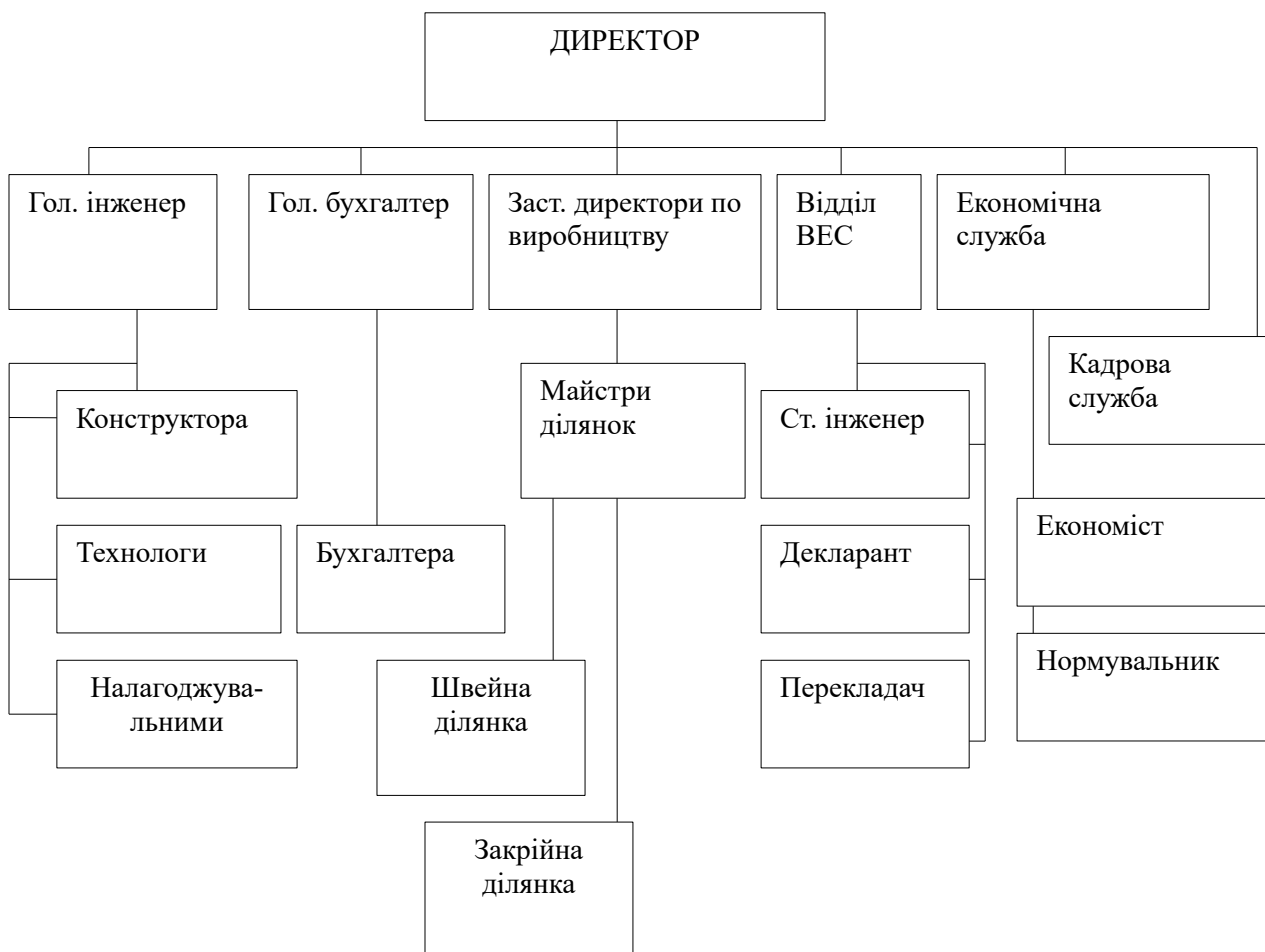

Рисунок 2.1 Структура управління підприємством ТДВ «Одеська швейна фабрика»

Управління ТДВ «Одеська швейна фабрика» засновано на відомих сучасних принципах і методах управління.

Фабрика виготовляє комбінезони; напівкомбінезони; штани; халати; куртки.

Місія ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» у наданні різних видів продукції, що виготовляється, а також професійні консультації щодо видів тканин та догляду за ними .

На подальший розвиток ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» значною мірою впливають фактори зовнішнього середовища. Тому робота підприємства повинна розпочинатися з аналізу вищевказаних факторів.

Оцінка зовнішнього середовища за допомогою PEST – аналізу ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» представлена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 Оцінка зовнішнього середовища (PEST – аналіз) ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Група факторів	Фактор	Прояв	Можливі відповідні дії підприємства
Політико-правові	Антимонopolне регулювання	Слабо розповсюджується на ринок продукції підприємства	Труднощі, пов'язані зі збільшенням своєї частки на ринку
	Податкове регулювання	Не має податкових пільг	
	Динаміка ВВП	ВВП зростає, отже збільшується й купівельна спроможність	Збільшувати обсяги пропозиції на ринку, шукати нові ринки збуту, працювати над утриманням постійних клієнтів.
Економічні	Процентні ставки	Процентні ставки постійно зростають, що підвищує рентабельність позичкового капіталу	Залучати кредитні кошти на розвиток підприємства. Оскільки у споживача виникає бажання купувати товари та послуги в кредит, то необхідно розвивати цей напрямок
	Рівень інфляції	Стабільний	Можливість довгострокового планування та інвестиційної діяльності
	Доступність кредитних ресурсів	Кредитні ресурси доступні	Разом з помірною відсотковою ставкою дає можливість використовувати кредитні кошти
	Інвестиційна активність	Підвищується Позитивний вплив	Залучення інвестиційних коштів

Група факторів	Фактор	Прояв	Можливі відповідні дії підприємства
	Зміна стандартів життя	Підвищуються	Включати до асортименту дорогі товари та додаткові послуги VIPкласу
Соціально-культурні	Суспільне ставлення до бізнесу	нейтральне	Не має впливу на підприємство
	Структура зайнятості	Оскільки підприємство розташоване у великому місті, то доступні як висококваліфіковані спеціалісти так і некваліфікована робоча сила	Оптимізувати склад персоналу
	Система цінностей	Вплив достатній	Враховувати психологічні особливості споживачів послуг при створенні системи обслуговування

Повномасштабне вторгнення РФ в нашу країну хуловила значні негативні наслідки для бізнесу в цілому. Більшість підприємств галузі зазнали пошкоджень чи буди зруйновані взагалі. За рахунок міграції населення навіть не зруйновані заклади, які знаходяться на окупованій території чи поблизу активних бойових дій вимушені припинити роботу.

Постачальники є одним з головних факторів, що впливають на діяльність діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Цінові аспекти діяльності постачальників суттєво впливають на ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».

Інфляційні процеси в країні прямо впливають на фінансову діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» та його цінову політику. Інфляційний рост цін в нашій країні сприяє негативному росту цінапродукт діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».

Уподобання споживачів мають прямий вплив на обсяг реалізації продукції ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Це головний фактор впливу на діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» на сучасному ринку.

Підприємства галузі, в тому числі і ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА», безвідривно адаптуються під законодавчі зміни в країні. Отже,

можна визнати суттєвий вплив законодавствчого на діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА».

Вплив конкурентів на ринку має суттєвий вплив на підприємство в будь якій галузі. Діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» не є виключенням.

Ціновою політика, рекламна політика, асортиментна політика та додаткові послуги підприємств-конкурентів на г ринку змушує керівництво ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» до постійних досліджень сфери діяльності та необхідності адаптивності роботи закладу під діяльність конкурентів, що свідчить про високу значущість даного фактору зовнішнього впливу. SWOT-аналіз діяльності ТДВ «Одеська швейна фабрика» представлено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 SWOT-аналіз діяльності ТДВ «Одеська швейна фабрика»

Внутрішні сильні сторони	Зовнішні можливості
<ol style="list-style-type: none"> 1. Досвід діяльності на ринку. 2. Технологічність виробництва. 3. Чітка система підпорядкування співробітників. 4. Висока кваліфікація персоналу. 5. Високий рівень мотивації персоналу. 6. Конкурентоздатна цінова політика. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливість швидкого розширення через зростання попиту на продукцію. 2. Розширення асортименту та впровадження нових моделей швейних виробів. 3. Встановлення та розвиток зв'язків із дизайнерськими центрами. 4. Пошук оптимальних постачальників сировини і матеріалів. 5. Впровадження інновацій у виробничу діяльність. 6. Виход на зовнішній ринок та пошук великих оптових покупців. 7. Розширення ринків збуту через пошук нових покупців.
Внутрішні слабкі сторони	Зовнішні загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Зношення устаткування, висока вартість імпортного устаткування. 2. Недостатня кількість обігових коштів. 3. Складність пошуку кваліфікованих працівників. 4. Висока вартість імпортної сировини (тканина, фурнітура). 6. Енерговитратність діяльності. 7. Неefективна збутова політика. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сильна конкуренція на ринку. 2. Повільний ріст ринків збуту швейних виробів. 3. Високий рівень інфляції. 4. Зменшення покупвельної спроможності населення країни. 5. Не достатня кількість внутрішньої сировини для виготовлення одягу. 6. Високі відсотки за кредитами та складнощі з їх отриманням. 7. Воєнні дії в країні.

Підбиваючи підсумки проведено аналізу, можна з упевненістю сказати, що сильні сторони переважають слабкі сторони ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Однак, щоб вижити серед величезної кількості конкурентів, готелі потрібно використовувати свої можливості, намагатися усунути слабкі сторони, застосовуючи нові ідеї та ухвалюючи вірні рішення. Першочерговим напрямком підвищення ефективності фінансової діяльності аналізованої фабрики є розширення асортименту продукції.

2.2. Оцінювання фінансово-майнового стану та ефективності функціонування підприємства

Аналіз комерційної діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» почнемо з опису загальної суми майна підприємства та динаміки її зміни протягом аналізованого періоду (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 - Склад майна ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Актив	2020	2021	2022	Структура, %			Зміни, +/-	
				2020	2021	2022	2021	2022
1. Необоротні активи, зокрема:	500,1	492,3	484,5	36,33	34,5 1	38,23	-7,8	-7,8
Основні засоби	485,7	477,9	470,1	35,28	33,5	37,1	-7,8	-7,8
Інші необоротні активи	377,5	14,4	14,4	27,42	1,01	1,14	- 363,1	0
2. Оборотні активи	876,6	934,3	782,7	63,67	65,4 9	61,77	57,7	-151,6
Запаси	631	631	636,8	45,83	44,2 3	50,25	0	5,8
Дебіторська заборгованість	213,6	270	113,5	15,52	18,9 3	8,96	56,4	-156,5
Грошові кошти	0,9	1,9	1	0,07	0,13	0,08	1	-0,9

Інші оборотні активи	31,6	31,4	31,4	2,3	2,2	2,48	-0,2	0
Баланс	1376,7	1426,6	1267,2	100	100	100	49,9	-159,4

Як очевидно з таблиці 2.3, вартість майнових активів аналізованого підприємства у звітному періоді має рівень 1267,2 тис.грн. У активах підприємства доля поточних активів переважає і має рівень 61,77%, необоротні кошти відповідно склали 38,23%. Така ситуація прискорює оборотність коштів підприємства, що свідчить про використання помірної політики управління активами. Доля основних засобів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» у 2022 році становила 37,1%, що свідчить про легку структуру активів та високу мобільність майна. Оборотні активи сформовано запасами та дебіторською заборгованістю сумі 750,3 тис.грн. Ріст долі основних засобів на +3,6% свідчить про спрямування до збільшення виробничого потенціалу підприємства. За звітний період оборотні кошти знизилися на 151,6 тис. грн. чи 16,23%. Сталося це переважно рахунок зменшення вартості дебіторську заборгованість і коштів на 157,4 тис.грн. За аналізований період обсяги дебіторської заборгованості знизилися (на 156,5 тис.грн.), що є позитивним зміною і може свідчити поліпшення ситуації з оплатою продукції підприємства міста і про вибір відповідної політики продажів. Сума коштів скоротилася на 0,9 тис.грн., чи 47,37%, ще, їх у загальній структурі активів знизилася на 0,05%. При оцінці активів підприємства в аналізованому періоді можна побачити скорочення вартості необоротних коштів у 7,8 тис.грн., чи 1,58% їх величини попереднього періоду. Передумовою цього є скорочення вартості основних засобів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» на 7,8 тис.грн.

Склад джерел формування майна підприємства представлено у таблиці 2.4.

Найбільша частка власного капіталу підприємства в аналізованому періоді представлена статутним капіталом (74,4%). У періоді дослідження у підприємства відсутня заборгованість з довгострокових позикових коштів. За даними таблиці видно, що на початок 2022 року підприємство мало збитки у сумі 274,1 тис.грн. (21,63)%. Частка позикових коштів збільшилася. Позикові кошти підприємства

становили 598,5 тис.грн. (47,23% загальної величини пасивів). Їх ріст веде до збільшення ступеня його фінансових ризиків. Така ситуація зумовить негативні наслідки для рівня фінансової стабільності підприємства.

В аналізованому періоді позитивною характеристикою пасивів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» є відсутність зобов'язань підприємства перед бюджетом з податку на прибуток. Також у цей проміжок часу у підприємства відсутні довгострокові та короткострокові кредити та позики. Короткострокові пасиви наприкінці звітний період перевищують довгострокові на 598,5 тис.грн..

Таблиця 2.4 - Склад джерел формування майна ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Пасив	2020	2021	2022	Структура, %			Зміни, +/-	
				2020	2021	2022	2021	2022
1. Власний капітал, зокрема:	962,3	985,7	668,7	69,9	69,09	52,77	23,4	-317
Статутний капітал	942,8	942,8	942,8	68,48	66,09	74,4	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	19,5	42,9	-274,1	1,42	3,01	-21,63	23,4	-317
2. Довгострокові зобов'язання	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Короткострокові зобов'язання	414,4	440,9	598,5	30,1	30,91	47,23	26,5	157,6
кредиторська заборгованість	158,3	128,9	389,9	11,5	9,04	30,77	-29,4	261
Інші зобов'язання	256,1	312	208,6	18,6	21,87	16,46	55,9	-103,4
Валюта балансу	1376,7	1426,6	1267,2	100	100	100	49,9	-159,4

Оборотні активи аналізованої організації більше ніж короткострокові зобов'язання – тобто підприємство має можливість погасити заборгованість перед кредиторами.

Порівняння власного капіталу ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» та його необоротних активів свідчить про наявність власного оборотного капіталу

(184,2 тис.грн.), що також свідчить про достатню фінансову стійкість підприємства.

Власний капітал підприємства скоротився на 317 тис. грн. чи 32,6%. Дана тенденція негативно впливає на майновий стан. Це зумовлено скороченням обсягу нерозподіленого прибутку на підприємстві на 317 тис.грн.

Доля власного капіталу ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» зменшилась на 16,32%.

Розмір кредиторської заборгованості збільшився на 261 тис. грн. чи 202,48%. Доля кредиторської заборгованості збільшилася з 9,04% до 30,77%.

З огляду на розмір та динаміку кредиторської заборгованості ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» очевидно, що у звітному періоді кредиторська заборгованість більша за дебіторську. Таким чином підприємство фінансує свою поточну діяльність за рахунок кредиторів. Обсяг додаткового фінансування становить 276,4 тис.грн.

Зміна обсягу резервів підприємства і нерозподіленого прибутку свідчить, що з аналізований період їх сукупна величина зменшилася на 317 тис.грн. і становила -274,1 тис.грн., що загалом можна назвати негативною тенденцією оскільки зниження резервів, фондів і нерозподіленого прибутку може казати про ефективну роботу підприємства.

Доля короткострокових кредитів та позик у пасивах займає менше 10%, тому політика управління пасивами консервативного типу.

Діагностику фінансової діяльності підприємства почнемо з оцінки його ліквідності. Для оцінки ліквідності аналізованого підприємства розглянемо дані таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 Показники ліквідності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Показники	Значення			Зміни		Нормативне значення
	2020	2021	2022	2021	2022	
Загальний показник ліквідності	0,430 7	0,4378	0,3068	0,0071	-0,131	не менше 1
Коефіцієнт абсолютної	0,002	0,0043	0,0017	0,0021	-	0,2 та більше.

ліквідності	2				0,0026	Допустиме значення 0,1
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (*)	0,0022	0,0043	0,0017	0,0021	-0,0026	0,2 і більше
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,5939	0,6879	0,2438	0,094	-0,444	не менше 1. Допустиме значення 0,7-0,8
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,1166	2,1191	1,3078	0,0025	-0,811	не менше 2,0
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття) *	2,1166	2,1191	1,3078	0,0025	-0,811	1 і більше. Оптимальне щонайменше 2,0

За даними таблиці значення коефіцієнта абсолютної ліквідності виявилось нижчим від допустимого (ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» може покрити 0.2% своїх зобов'язань). За аналізований період коефіцієнт знизився на 0.0026.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» виявилось нижчим від допустимого. В аналізованому періоді коефіцієнт скоротився на 0.444. Показник все ж таки перебуває на рівні, що перевищує одиницю, що вказує на те можливість погасити свої короткострокові зобов'язання. За аналізований період коефіцієнт знизився на 0.811.

Звіт про фінансову стійкість ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА», який наведено в таблиці 2.6, вказує на те, що організація має досить високий рівень незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Наприкінці звітного періоду коефіцієнт автономії організації склав 0.5277 (що означає, що власний капітал становив 52.8% від загальних джерел фінансування). Це значення свідчить про оптимальний баланс між власним та запозиченим капіталом.

Таблиця 2.6 – Коефіцієнти ринкової фінансової стійкості ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Показники	Значення			Зміни		Нормативне значення
	2020	2021	2022	2021	2022	
1. Коефіцієнт забезпеченості	0,7325	0,781	0,2893	0,0494	-	більше 1.

запасів джерелами власних оборотних коштів		9			0,493	Оптимально 0.6 – 0.8
2. Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів (коефіцієнт фінансового левериджу), КЗ/С	0,4306	0,447 3	0,895	0,0167	0,448	менше 1; негативна динаміка
3. Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності), КА	0,699	0,690 9	0,5277	- 0,0081	- 0,163	0.5 та більше (оптимальне 0.6-0.7)
4. Коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих засобів, КМ/І	1,7528	1,897 8	1,6155	0,145	- 0,282	1 і більше
5. Коефіцієнт маневреності, КМ	0,4803	0,500 6	0,2755	0,0203	- 0,225	Оптимальне значення 02-05; позитивна динаміка
6. Індекс постійного активу, КП	0,5197	0,499 4	0,7245	- 0,0203	0,225	менше 1
7. Коефіцієнт реальної вартості майна, КР	0,3528	0,335	0,371	- 0,0178	0,036	
8. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, КД	0	0	0	0	0	
9. Коефіцієнт фінансової стійкості, Ку	0,699	0,690 9	0,5277	- 0,0081	- 0,163	0.8-0.9
10. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу, Кк	0,301	0,309 1	0,4723	0,0081	0,163	0.5 і менше
11. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, КОС	1,0978	1,055	0,8544	- 0,0428	- 0,201	0.1 і більше
Узагальнюючий коефіцієнт фінансової стійкості	4,8938	4,760 9	3,7405	-0,133	-1,02	

Коефіцієнт перевищує нормативне значення 0.5, що вказує на можливість компенсації позикового капіталу власними коштами підприємства. Підтримку стійкого фінансового стану підтверджує той факт, що наприкінці періоду 85,4% власних коштів організації було використано для поповнення оборотних активів. Однак коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними засобами нижче

норми, що свідчить про значну залежність організації від позикових коштів для формування оборотних активів.

Коефіцієнт фінансового левериджу склав 0.895, і його зростання вказує на збільшення залежності організації від зовнішніх інвесторів і кредиторів, що може свідчити про певне зниження фінансової стійкості. Приблизно 27.6% власних і подібних до них коштів на кінець аналізованого періоду було спрямовано на поповнення оборотних активів.

Коефіцієнт постійного активу вказує на низьку частку основних та необоротних активів у джерелах власних коштів. На момент закінчення періоду їх вартість покривалася власними коштами на 72.5%. Таким чином, можлива втрата платоспроможності підприємства у довгостроковому періоді.

Розрахуємо узагальнюючий коефіцієнт фінансової стійкості (ФУ):

$$\text{ФУ} = 1 + 2\text{КД} + \text{КА} + 1/\text{КЗ} + \text{С} + \text{КР} + \text{КП} \quad (2.1)$$

$$\Delta = -1.02/4.7609 = -0.2142$$

Рівень фінансової стійкості в аналізованій організації знижено на 21.42%.

Отже, проведене дослідження показало що ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» в аналізованому періоді має кризовий рівень фінансової стійкості. Стратегія фінансування, яку використовує підприємство протягом 2021-2023 років характеризується високим ступенем ризикованості, адже основним джерелом фінансування діяльності є кредиторська заборгованість. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості свідчить про перевищення нормативних значень. Отже, ринкова фінансова стійкість ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» має достатній рівень, однак негативну тенденцію змін цих показників. Рівень ліквідності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» за даними коефіцієнтного аналізу є достатнім. У аналізованому періоді підприємство не збільшувало статутного капіталу. При цьому є динаміка скорочення обсягу власного капіталу ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Власний капітал в аналізованому періоді має високу долю у структурі фінансування. Оцінка рівня дебіторської та кредиторської заборгованостей свідчить, що заборгованість має високу

оборотність. Їх співвідношення є раціональним (кредиторська заборгованість перевищує дебіторську).

2.3. Діагностика фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

В управлінській роботі ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» фінансова діяльність посідає особливе місце, оскільки від її організації залежить своєчасність та достатність фінансового забезпечення діяльності та перспектив його розвитку, здійснення заходів щодо забезпечення виконання фінансових зобов'язань перед державою у вигляді податків та зборів та іншими суб'єктами господарювання за отримані товари та послуги.

У сучасних умовах ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» як самостійних суб'єкт господарювання визначає напрями та розмір використання прибутку, що залишається у його розпорядженні після сплати податків. Фінансова діяльність фабрики здійснюється відповідно до виробничих, фінансових планів на основі повного госпрозрахунку, самофінансування та самоокупності. Податковий облік на фабриці організується переважно за принципом раціональності.

Фінансова діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» цілеспрямована на реалізацію завдань за їх основними напрямками (рис. 2.2). Фінансове прогнозування та планування ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» здійснюється економічною службою. На цій стадії фінансової роботи повинна визначатися отримання таких коштів. При цьому ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» не здійснює в повному обсязі та систематично дані заходи.

Рис. 2.2 Напрями провадження фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Зміст поточної оперативної фінансової діяльності для підприємства включає наступні аспекти: регулярне взаємодію з клієнтами щодо оплати реалізованих товарів; допомога у вчасному сплаті податків, обов'язкових платежів до бюджету та інших фондів; своєчасне та повне розрахування заробітної плати; вчасне погашення банківських кредитів і виплата відсотків; виконання платежів у зв'язку з фінансовими операціями та інші аспекти.

Економічна служба ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» прораховує фінансове забезпечення операційної, інвестиційної діяльності. При цьому пошук резервів збільшення доходів, прибутку, підвищення рентабельності та платоспроможності не ведеться.

Нераціональне формування стратегічних орієнтирів амортизаційної політики підприємства в сучасних умовах, яка велась прямолінійним методом відповідно до облікової політики зумовила те, що більшість витрат щодо відтворення основного капіталу, відбувається погашенням за рахунок відрахувань. Але, утворюваний таким чином амортизаційний фонд не вчиняє в достатній мірі функції щодо нагромадження грошових коштів і оновлення матеріально-технічної бази виробництва. Бракопотенційних перспектив щодо залучення у відтворювальний процес нерозподілений прибуток згладжує

позитивний ефект такого накопичення. Заміна матеріально-технічної бази на аналогічну в обсязі нарахованого зносу зумовлює значне технічне відставання виробничих процесів та провокує скорочення вартості основних засобів.

Підприємство має високий рівень дебіторської заборгованості і тому порушуються своєчасність виконання фінансових зобов'язань перед суб'єктами господарювання, бюджетами, банками. З огляду на наявність негативних тенденцій господарської діяльності підприємство не має можливості залучення додаткових коштів в необхідному обсязі щоб забезпечити виробничий та соціальний розвиток, то збільшити власний капітал.

Дослідження показало, що на ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» слабо розвинений інструментарій процедур внутрішнього контролю за фінансовою діяльністю. Контролювання ефективного цільового розподілу та використання фінансових ресурсів ведеться економічною службою не систематично.

З огляду на суттєвий рівень конкуренції ситуація складається таким чином, що для підняття привабливості своєї продукції (готової продукції, товарів, робіт, послуг) підприємство змушено кредитувати операторів оптового рівня (дистриб'юторів), а ті, у свою чергу, роздрібні підприємства торгівлі та їхні мережі. Через війну значної частини оборотних активів підприємства завжди зосереджено дебіторську заборгованість за роботи, товари, послуги, що ставить здатність підприємства генерувати прибуток у залежність від якості управління дебіторську заборгованість.

ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» збільшує дебіторську заборгованість за рахунок продажу продукції в кредит задля досягнення своїх вищих економічних цілей, які можна висловити за допомогою абсолютного фінансового показника ефективності чистого прибутку.

В сучасних умовах потреба у підвищенні ефективності, упорядкування кредитної політики існує є необхідною для ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Необхідно робити заходи для перетворення кредитування покупців

продукції на господарську діяльність та генерувати оптимально збільшений прибуток.

Отже, кредитування покупців продукції ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА», з одного боку, призвело до збільшення виручки від реалізації продукції та валового прибутку, а з іншого – до збільшення витрат підприємства, пов'язаних із залученням короткострокових банківських кредитів та виникненням простроченої, сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. У цій ситуації необхідно діяти відповідно до вищих економічних цілей підприємства, у зв'язку з чим виникає питання про ефективне управління дебіторською заборгованістю та впровадження технології ефективного комерційного кредитування покупців продукції.

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

3.1. Концептуальні засади удосконалення фінансової діяльності компанії

В рамках аналізу фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» встановлено кризовий рівень фінансової стійкості.

Ринкова ситуація розвивається для підприємства у гірший бік. Про це свідчать такі ознаки, як у край низька оборотність запасів, затримка з погашенням дебіторської заборгованості. З цих ознак можна мати висновок про високу конкурентоспроможність своєї продукції і незадовільної фінансової діяльності керівництва аналізованого підприємства. Керівництву підприємства також слід звернути увагу до зниження валової маржі.

У цілому нині ринкову діяльність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» можна визнати незадовільною, звернувши увагу до поліпшення конкурентоспроможності продукції і на зміну чи кардинальне зміна маркетингової стратегії.

Основні характеристики діяльності організації такі: активний розвиток та оновлення виробничих потужностей, скорочення тривалості операційного та фінансового циклів.

Темпи зростання балансу випереджають темп інфляції, що свідчить про реальному зростанні виробничих потужностей підприємства, при цьому зростання організації можна визнати ефективним і збалансованим через високий темп приросту чистий прибуток. Загалом інвестиційну, закупівельну, виробничу та збутову діяльність організації можна визнати ефективними.

Основні засоби підприємства оновлюються досить високими темпами, що

дозволяють не допускати зниження рівня придатності основних фондів підприємства.

Підприємство має кризовий рівень фінансової стійкості. Стратегія фінансування, яку використовує підприємство протягом 2021-2023 років характеризується високим ступенем ризикованості, адже основним джерелом фінансування діяльності є кредиторська заборгованість. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості свідчить про перевищення нормативних значень. Отже, ринкова фінансова стійкість ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» має достатній рівень, однак негативну тенденцію змін цих показників. Рівень ліквідності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» за даними коефіцієнтного аналізу є достатнім. У аналізованому періоді підприємство не збільшувало статутного капіталу. При цьому є динаміка скорочення обсягу власного капіталу ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Власний капітал в аналізованому періоді має високу долю у структурі фінансування. Оцінка рівня дебіторської та кредиторської заборгованостей свідчить, що заборгованості має високу оборотність. Їх співвідношення є раціональним (кредиторська заборгованість перевищує дебіторську).

Тим не менш, ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» все ж таки може бути визнана щодо фінансово-стійкою завдяки своїм значним і стійким грошовим потокам

Для удосконалення фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» пропонується алгоритмічна модель, яка конкретизує етапи досягнення фінансової стійкості підприємства (рис. 3.1).

Процес стратегічного управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» повинен відбуватися на основі економічних принципів, що адекватні умовам діючого ринку.

Базові аспекти управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» забезпечуються наявним інформаційно-аналітичним даним, з урахуванням діючого законодавства. Формування інформаційно-аналітичного забезпечення повинно базуватися на програмно-технічних засобах

підприємства. Суттєве значення для забезпечення управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» має кадровий склад підприємства.

Рис. 3.1 Модель управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Аналіз політики управління ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» передбачає проведення дослідження обсягів діяльності, складу активів та капіталу та грошових потоків на постійній основі.

Управління ризиком діяльності в рамках управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» передбачає проведення заходів щодо їх виявлення, вимірювання та моніторингу.

Вибір інструментів управління ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» передбачає проведення спрямоване на розробку та впровадження стратегії діяльності, в першу чергу фінансової, та визначення тактики дій. Реалізація обраної стратегії зумовлює формування деталізованих планів а тактичному рівні

Модель управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» передбачає проведення контрольних дії протягом всього процесу управління фінансовою стійкістю.

Забезпечення фінансової стійкості функціонування і розвитку ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» у довгостроковій перспективі включає наступні напрями (рис. 3.2).

Рис.3.2 - Напрямки забезпечення фінансової стійкості ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Схема структури цілей стратегії управління фінансовою рівновагою ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» наведено на рис. 3.3.

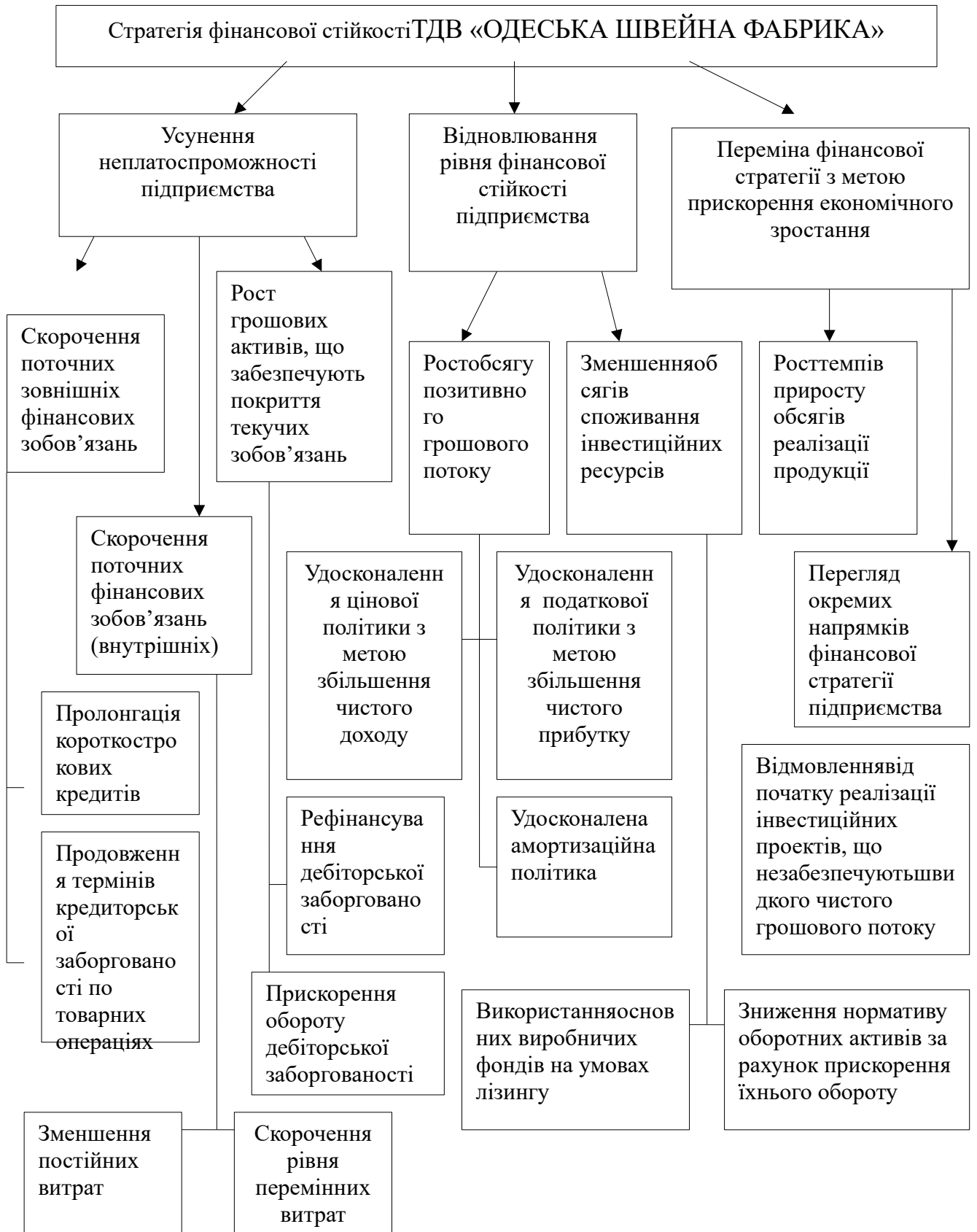

Рис. 3.3. Схема структури цілей стратегії управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Відповідно до пропонованої схеми структури цілей стратегії управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» у разі необхідності усунення неплатоспроможності для підприємства першочерговимнапрямком фінансової стабілізації повинно виступати відновлення здатності до здійснення платежів за невідкладними зобов'язаннями. Це дозволить усунути погрозу ймовірності банкрутства більш тривалому інтервалі часу. У разі необхідності забезпечення фінансової рівноваги в тривалому періоді, дії підприємства повинні бути спрямовані на впровадження заходів, щодо відновлення та зміцнення рівня фінансової сталості підприємства.

Ефективність управління фінансовою стійкістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» залежить від ефективного використання захисних механізмів. Запобігання ризику зниження фінансової стійкості фабрики передбачає проведення заходів у чотирьох основних напрямках: уникнення, мінімізація, диверсифікація та лімітування. Усунення повинно бути спрямоване на відмовлення фабрики від здійснення фінансових операцій з надзвичайно високим рівнем ризику, скорочення долі позичкових коштів та зростання ліквідності активів за рахунок росту долі оборотних активів. Для мінімізації рівня ризику підприємство повинне сприяти отриманню від контрагентів гарантій комерційного кредиту, використання лізингових угод, перегляд умов діючих угод з питань форс-мажорних обставин. Диверсифікація зниження фінансової стійкості аналізованого підприємства передбачає необхідність перегляду портфеля цінних бумаг, валютного портфеля та депозитного портфелю на предмет їх диверсифікації.

Суттєву роль серед заходів управління ризиком зниження фінансової стійкості мають процеси лімітування ризиків. Структура пропонованих заходів наведена на рис. 3.4.

Рис. 3.4 Структура профілактичних заходів управління ризиком скорочення рівня фінансової стійкості ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Впровадження в дію запропонованих концептуальних засад удосконалення фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» є основою стабільності діяльності і розвитку підприємства у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. Їх впровадження сприятиме збалансованості активів та пасивів, збалансованості доходів та витрат, збалансованості грошових потоків, достатності власного капіталу, гнучкій структурі капіталу, організації руху капіталу, забезпеченості власного капіталу для фінансування оборотних активів та достатності рівня рентабельності, забезпеченню платоспроможності та самофінансування, зниженню дебіторської заборгованості, забезпеченості кредитоспроможності.

3.2. Обґрунтування комплексу заходів з підвищення ефективності фінансової діяльності товариства

Як було визначено раніше, шляхом аналізу та комплексної оцінки показників фінансової стійкості ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА», це підприємство стикається з певними викликами, такими як негативна динаміка фінансових результатів та нестача додаткових оборотних коштів.

Також підприємству ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» доцільно впровадити стратегію оптимізації структури капіталу, що спрямована на раціональне співвідношення боргу й власності (що й досягається ростом вартості чистих активів підприємства), мінімізацію витрат на позиковий капітал і, в остаточному підсумку, максимізацію ринкової вартості бізнесу.

Рішення проблеми залучення інвестицій, здатна створити потужний імпульс для економічного розвитку й дуже актуальна для ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Тут можливі такі варіанти, як залучення частних інвестицій, перевод короткострокових кредитів і позик у довгострокові (перманентний капітал), а також використання лізингу як раціонального процесу відновлення основних

фондів.

Для покращення фінансової діяльності підприємства необхідно забезпечити зростання обсягів основної діяльності.

Для цього ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» доцільно збільшити обсяги діяльності по схемі з давальницькою сировиною. Підприємство має широкий досвід у здійсненні господарської діяльності за наведених умов.

Також доцільно здійснити розширення господарської діяльності на ринку у сфері пошиття одягу для військової галузі. На сьогодні держава має потребу у готових виробках для потреб фронту. Наявність активів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» дає потенційну можливість для розвитку діяльності у цьому напрямку.

Негативні фінансові результати діяльності компанії протягом останніх років свідчать про скрутне фінансове становище підприємства для підтримання фінансової діяльності фабрики доцільним є отримання грантової підтримки на розвиток виробництва. На сучасному етапі в період повномасштабного вторгнення РФ на території нашої держави здійснюють діяльність значна кількість організації щодо підтримки вітчизняного бізнесу. На сьогодні, використовуючи грантові програми підприємство має можливість залучити від 10 000 грн до \$70 000.

Перелік пропонованих для участі грантових програм наведено у Додатку Б.

В якості рекомендованого напрямку виробництва продукції ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» пропонується пошиття анти-тепловізорної накидки пончо захист від тепловізорів та дронів.

В сучасних умовах ТДВ «Одеська швейна фабрика» буде мати попит на інноваційний продукт.

В рамках реалізації інноваційного плану ТДВ «Одеська швейна фабрика» очікується, що щодня буде відшиватися близько 8-20 анти-тепловізорних накидок пончо із вартістю 2000 грн.

Динаміка замовлень протягом року показана в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Динаміка замовлень першого року з помісячною розбивкою,

шт.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Разо м
Кількість	240	270	300	330	360	390	420	450	480	510	540	570	4860

Щорічно очікується збільшення кількості замовлень на 10% (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 - Прогнозна динаміка замовлень, шт.

	1й рік	2й рік	3й рік
Кількість заказів	4860	5346	5881

Кошторис одноразових витрат для пошиття анти-тепловізорної накидки пончо показана в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 - Кошторис одноразових витрат, грн.

№ п/п	Статті витрат	Сума, грн.
1.	Витрати, пов'язані з виробництвом лекал	100000
2.	Організаційно-технічні витрати	250000
2.1.	Програмне забезпечення	50000
2.2.	Організаційне приладдя	200000
3.	Матеріал	100000
4.	Витрати на рекламу	50000
5.	Транспортні витрати	50000
	РАЗОМ:	550000

Операційні витрати наведені в Додатку В. Прогноз прибутків і збитків в перспективі показаний в Додатку Г.

Визначимо термін окупності рекомендованого проекту..

Термін окупності = Вартість проекту / Середньомісячну чистий прибуток
(3.1)

Термін окупності = $550000/140775 = 3,9$ (міс.)

Отже, термін окупності складає майже 4 місяці.

Для оцінки ефективності проекту розрахуємо його рентабельність:

Рентабельність = Чистий прибуток / Сумарна виручка * 100 (3.2)

Рентабельність = $1689300/7605000 * 100 = 22,21\%$

Отже, рентабельність пропонованого заходу становить 22%

Для більш ретельної оцінки проекту розглянемо їх результативність з урахуванням дисконтування.

Таблиця 3.4 - Результативність проекту з урахуванням дисконтування, грн.

Роки	Справжня вартість	Дисконтний множник при ставці 16%	Майбутня вартість грошових
нульовий	-550000	1	-550000,00
перший	1689300	0,862	1456176,60
другий	1858230	0,743	1380664,89
третій	2044053	0,641	1310237,97
всього	19505,2		3597079,46

Розраховані показники свідчать про ефективність проекту. Визначимо внутрішню норму прибутковості за даними таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 - Внутрішня норма прибутковості (IRR)

періоди	0	1	2	3	Разом
Грошовий потік	-550 000,00	1 689 300,00	1 858 230,00	2 044 053,00	5 041 583,00
Ставка дисконтування	16,00%				
Чистий сучасна вартість інвестицій (NPV)	-550 000,00	1 456 293,10	1 380 967,60	1 309 538,24	3 596 798,94
	3 596 798,94	3 798,94	5 583,00		
Внутрішня норма прибутковості (IRR)	311,27%				

Індекс прибутковості інвестицій (PI) проекту розрахуємо за формулою 3.4.

$PI = \text{Чистий сучасна вартість інвестицій} / \text{Інвестиції} \text{ (3.4)}$

$$PI = 3597079,46 / 550000 = 6,54$$

Для визначення точки безбитковості в грошовому вираженні скористаємося формулою 3.5-3.6.

$$BEP = FC / KMR \text{ (3.5)}$$

$$MR = (TR - VC) / TR \text{ (3.6)}$$

$$MR = (7605000 - 5171400) / 7605000 = 0,35$$

$$BEP = 288000 / 0,35 = 900000 \text{ (грн.)}$$

Отримані в рамках розрахунків показники свідчать, що ТДВ «Одеська швейна фабрика» для досягнення нульового прибутку необхідно пошити одягу у сумі 900000 грн.

Оцінка ефективності інвестицій за основними показниками наведена в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 Оцінка ефективності інвестицій у проект пошиття анти-тепловізорної накидки пончо захист від тепловізорів та дронів ТДВ «Одеська швейна фабрика»

показник	Значення
Чиста приведена вартість (NPV), грн.	3597079,46
Внутрішня норма прибутковості (IRR),%	311
Індекс прибутковості інвестицій (PI)	6,54
Термін окупності (PBP), міс.	6
Дисконтований термін окупності (DPBP), міс.	5
Точка безбитковості проекту (BEP), грн.	900000

Таким чином, виробництво ТДВ «Одеська швейна фабрика» має ряд сильних сторін і можливостей на відповідному ринку и має перспективи випуску нової інноваційної продукції. Пошиття анти-тепловізорної накидки пончо захист від тепловізорів та дронів має економічну ефективність та покращить результати фінансової діяльності підприємства.

Проблемним аспектом у структурі бухгалтерського балансу та ліквідності всього підприємства є високий рівень дебіторської заборгованості, питома вага довгострокової частини якої суттєво збільшилася та вплинула на погіршення фінансового стану всього підприємства.

Для того щоб забезпечити ефективну фінансову діяльність та стійкий фінансовий стан аналізованого підприємства, тобто здатність вчасно розраховуватися з державою, постачальниками й іншими кредиторами, підприємству доводиться докладати зусиль для підтримки платоспроможності, ліквідності й кредитоспроможності.

Для вирішення даної проблеми доцільно використання на підприємстві спонтанного фінансування. Це повинно значно покращити стан розрахунків з покупцями.

Також необхідно застосовувати заліки взаємних вимог (кліринг).

Взаємні неплатежі сповільнюють оборотність засобів у розрахунках і ведуть до збільшення кредитної емісії. Проблема дотримань строків платежу, заможності платника, ліквідності його активів стає актуальною. Тому зростає роль погашення взаємних неплатежів шляхом заліку.

Проводження взаємозаліків не тільки погашатиме взаємну заборгованість, але й підвищить ліквідність непомітних боргів. Звичайно, після здійснення заліку неплатежі відновляються тому що не усунуті причини, що породжують їх, однак суми неплатежів і їхня тривалість скорочуються.

Оптимізація цього показника може здійснюватися різними методами. Так, найпоширенішими в сучасних умовах є:

- 1) введення штрафних санкцій для покупців у разі невчасної оплати;
- 2) надання знижок у разі своєчасних розрахунків;
- 3) переведення частини оплати на вексельну форму розрахунків, за якої передбачається отримання відсотка протягом терміну дії векселя (комерційний вексель);
- 4) система факторингу договорів тощо.

Аналіз договірних відносин ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» дозволив визначити, що на даний час на підприємстві вжито відповідних заходів щодо документальної безпеки – договори із замовниками укладаються у повній відповідності до законодавства та орієнтовані на своєчасність розрахунків, передбачають систему штрафів за несвоєчасну оплату. Таким чином, із наведених

прикладів найбільш підходящими варіантами оптимізації дебіторської заборгованості є надання скидів та факторингова система.

У зв'язку з цим як заходи щодо оптимізації фінансового стану ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» пропонуються заходи щодо оптимізації дебіторської заборгованості.

Захід 1. Важливим заходом щодо управління дебіторською заборгованістю є укладання договорів факторингу.

У загальному сенсі факторинг є комплексом послуг з відстрочення платежу. Одним із видів договору факторингу є договір фінансування під відступлення права грошової вимоги.

Суть даної домовленості полягає в тому, що одна сторона передає або зобов'язується передати іншій стороні кошти чи грошові вимоги третій особі.

Організацією, яка має можливість придбати заборгованість, є ПАТ ОТП Банк. Ця організація здійснює активне придбання заборгованості за договором факторингу у зв'язку з наявністю ефективної системи роботи з простроченою заборгованістю, чітко розробленої політики управління боргами, що підлягають стягненню. Крім того, у ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» є необхідні документи, що встановлюють право на підстави виникнення простроченої заборгованості: товарні накладні, акти про надання послуг, договори, підписані обома уповноваженими представниками угоди.

Загальна сума дебіторської заборгованості, що продається, пропонується в розмірі безнадійних і потенційно безнадійних боргів підприємства. Ця величина становить 70,67 тис. грн., короткострокова з якої становить 27,47 тис. грн., довгострокова – 43,20 тис. грн.

У ході управління дебіторською заборгованістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» потрібне ефективне планування необхідної величини оборотних коштів, у т.ч. дебіторську заборгованість, їх раціональне використання та оптимізація організаційної структури. При цьому необхідно розв'язати низку таких завдань:

- 1) визначення умов продажу продукції, які забезпечують гарантію

своєчасного отримання коштів від замовників;

2) лімітування дебіторської заборгованості;

3) введення знижок чи надбавок окремих груп покупців, переважно, для юридичних;

4) підвищення швидкості повернення боргів;

5) мінімізація бюджетної заборгованості, тобто. переплат за податками та зборами, яка у ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» з урахуванням ситуації, що склалася, з дебіторською заборгованістю не повинна допускатися;

б) оцінка втраченої вигоди від невикористання коштів.

Як видно, загальна сутність даних завдань орієнтована на оптимізацію розміру дебіторської заборгованості та забезпечення її своєчасного повернення. Дане правило виступає метою управління дебіторською заборгованістю, коли допускається її оптимальна величина, оскільки на кінець аналізованого періоду в ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» величина значного джерела надходження коштів від замовників має невідповідне співвідношення з виручкою і є неотриманою виручкою від продажу продукції, а витрати на виробничий процес вже здійснено.

Заходи щодо покращення управління дебіторською заборгованістю показані в таблиці 3.1.

Процедура контролю дебіторську заборгованість має проводитися у ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» всіх етапах господарську діяльність: від проведення переддоговірних процедур до виконання договірних зобов'язань. На початковому етапі рекомендується запровадити систему оцінки сумлінності контрагентів, зокрема, постачальників.

Реалізація зазначених заходів може бути максимально досягнута за наявності відповідного обсягу трудових ресурсів підприємства, здатних керувати заборгованістю з юридичної позиції та аналізувати – з економічної. Однак важливою умовою забезпечення юридичного захисту підприємства у разі зміни платоспроможності контрагентів за умов цивільного законодавства є оформлення правильного договору.

Захід 2. Іншим заходом, що сприяє підвищенню ефективності управління дебіторською заборгованістю, є створення резерву щодо сумнівних боргів.

Таблиця 3.1 - Заходи щодо покращення управління дебіторською заборгованістю ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»

Етап господарської діяльності	Заходи управління	Характеристика заходів управління
1. Проведення переддоговірних процедур	Аналіз ділової репутації контрагента	Джерелами інформації є: 1) дані, які отримують безпосередньо від контрагента; 2) внутрішні джерела, тобто. персонал контрагента; 3) зовнішні джерела: журнали, газети, довідники, звітність, інформація маркетингових та інших компаній, які проводять дослідження, інформація кредитної організації та інших контрагентів.
	Аналіз кон'юнктури ринку, на якому функціонує контрагент	Проводиться аналіз стабільності виконання зобов'язань контрагента на ринку, що функціонує, система взаємовідносин і виявлення постачальником і покупців контрагента
	Аналіз фінансового стану	Аналіз платоспроможності, ліквідності, рентабельності господарської діяльності, фінансової стійкості, показники власного капіталу, величина чистих активів, які можуть виступати у забезпечення кредиту у разі ситуації неплатоспроможності покупця
	Диференціація контрагентів за рівнем платоспроможності	На основі результатів аналізу фінансового стану проводиться угруповання контрагентів за рівнем платоспроможності та ділової репутації.
	Розрахунок можливості ефективності кредитування контрагентів та	Проводиться визначення процентної ставки кредиту, умови та строки його надання
2. Укладання договору	Документальна реєстрація всіх умов договірних відносин	Оформлення договору з контрагентом, що сприяє забезпеченню виконання зобов'язань та гарантує юридичний захист підприємства
3. Виконання договірних зобов'язань	Регулярний аналіз оплати за рахунками підприємства (щодня), оперативний контроль простроченої заборгованості	Регулярна звірка розрахунків із контрагентами, аналіз та повний контроль заборгованості. Освіта резерву за сумнівними боргами.

Сумнівним боргом може бути визнана дебіторська заборгованість організації, яка не погашена у строк та не забезпечена відповідними гарантіями.

Як зазначалося вище, до сумнівних боргів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» належить прострочена заборгованість контрагентів, термін погашення якої перевищив 3 місяці та немає істотних причин для відстрочення зобов'язань.

Резерв для сумнівних боргів формується на підставі аудиту дебіторської заборгованості на кінець звітного періоду. Розмір резерву встановлюється окремо для кожного боржника, враховуючи їхню фінансову стійкість та ймовірність виплати заборгованості. У цьому в ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» рекомендується провести інвентаризацію всіх зобов'язань, яка відповідно до Положення з ведення бухгалтерського обліку та бухгалтерської звітності, має проводитися щорічно перед складанням річної бухгалтерської звітності. У ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» інвентаризація зобов'язань не проводилася з створення підприємства.

Процедура проведення інвентаризації зобов'язань є загальною і передбачає складання опису контрагентів, із якими на час проведення інвентаризації є якісь розрахунки. У описі відбиваються такі дані: заборгованість за даними підприємства, тобто ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА», за актами звірки з контрагентами, підписаними і, зазвичай, завіреним печатками з обох сторін, тобто. підтверджена контрагентами заборгованість. Серед даних заборгованостей визначається просоченість, аналізуються причини її утворення.

Після закінчення інвентаризації зобов'язань оформляється акт, у якому містяться результати інвентаризації. Крім того, необхідність даної процедури обумовлена тим, що з різних причин на підприємстві може виникнути неконтрольована заборгованість, яку слід віднести до сумнівної. В результаті може бути допущено спотворення даних фінансової звітності підприємства.

Пропоновані заходи щодо раціоналізації процесу управління дебіторською заборгованістю дозволять оптимізувати її величину та забезпечити своєчасне виконання контрагентами своїх зобов'язань.

Необхідність управління дебіторською заборгованістю аналізованого підприємства зумовлена суттєвим відволіканням коштів з господарського

обороту, і для поповнення нестачі оборотних коштів організація змушена використовувати кредитні ресурси. Отже погашення дебіторської заборгованості є важливим шляхом оптимізації фінансового стану. .

Ефективним методом управління та запобігання збільшенню дебіторської заборгованості є стимулювання покупців до дострокової оплати порівняно зі звичайними умовами контракту. Це перевага для обох сторін: покупці отримують знижку, а продавці отримують швидше повернення коштів та додатковий прибуток. Умови оплати зі знижкою встановлюються організацією-постачальником, а розмір знижки обчислюється відповідно до прибутку від продажу за новими умовами. Ця практика є виправданою, якщо продавець отримує додатковий чистий дохід від надання цінової знижки.

Надання знижок на регулярній основі є економічно невиправданим для підприємства, тому що, по суті, знижка – це зменшення ціни, вартості, а отже і виручки від продажу продукції. Фактично, з зазначеного визначення, знижка є свого роду збитків, попри її стимулюючу роль оплаті.

У зв'язку з цим рекомендується надавати знижки протягом року нерівномірно. Оптимальним варіантом є надання знижки у вигляді 5 % двічі з 12 місяців у разі своєчасної оплати покупця, т.к. за цей період підприємство отримує несуттєві збитки від надання знижок та сприяє нарощуванню виручки за відносного скорочення дебіторської заборгованості.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретико-методичних основ та практики управління економічною стійкістю підприємства дозволило зробити наступні висновки:

1. Фінансова діяльність підприємства є комплексним використанням різноманітних методів та інструментів для управління фінансовими ресурсами з метою формування, розподілу, та оптимального використання для досягнення стратегічних цілей підприємства, сприяючи його життєдіяльності та покращенню фінансової стійкості.

2. Фінансова діагностика підприємства розглядається як окремий випадок економічної діагностики, який дозволяє досліджувати взаємозв'язок між узагальнюючими показниками та сформуванню сукупності кількісних рецептів рекомендацій, що забезпечують повернення до балансу фінансових факторів – динамічної фінансової рівноваги.

3. Об'єктом дослідження є ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Підприємство спрямовує свою діяльність на збільшення об'ємів виробництва.

4. Загальна вартість майна у звітному періоді становила 1267,2 тис.грн. У активах організації частка поточних активів становить 61,77%, а необоротних коштів 38,23%. Частка основних засобів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» у загальній структурі активів за звітний рік становила 37,1%, що свідчить, що це підприємство має легку структуру активів, що свідчить про мобільності майна. Оборотні активи підприємства формуються в основному за рахунок запасів та дебіторської заборгованості на загальну суму 750,3 тис.грн.

5. Оборотні активи зростають меншими темпами ніж необоротні - на 14,65%. Це вказує на зменшення швидкості обороту оборотних активів. Доля оборотних активів у загальній сумі активів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» становить від 30% до 70%, тому стратегію управління активами можна вважати поміркованою.

6. Суттєвого росту набула доля позикових коштів у сукупних джерелах формування активів ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» (позикові кошти

мають рівень 598,5 тис.грн. (47,23% загальної величини пасивів). Така ситуація збільшує ступень фінансових ризиків підприємствата негативно впливає на фінансову стабільність.

7. Отримані результати вказують на те, що досліджувана компанія проявляє високу ступінь незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт автономії організації на звітну дату склав 0,5277, що означає, що більш як половина фінансування компанії становлять власні кошти. Це значення свідчить про належний баланс між власним та позиковим капіталом.

8. Підприємство відрізняється кризовим рівнем фінансової стійкості та досить ризикованою стратегією фінансування, яка використовує як основне джерело кредиторську заборгованість. Підприємство є нетто-позичальником. Більшість коефіцієнтів не відповідають норматив. Підприємство має підвищену ринкову фінансову стійкість.

9. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей показав, що загалом обидві сторони заборгованості характеризуються високою оборотністю, що свідчить про їхню високу якість. При цьому кредиторська заборгованість переважає над дебіторською, що є позитивним сигналом для організації.

10. В роботі запропоновано концептуальні засади з удосконалення фінансової діяльності ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА». Вони є основою стабільності функціонування і розвитку підприємства у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. Їх впровадження сприятиме збалансованості активів та пасивів, збалансованості доходів та витрат, збалансованості грошових потоків, достатності власного капіталу, гнучкій структурі капіталу, організації руху капіталу, забезпеченості власного капіталу для фінансування оборотних активів та достатності рівня рентабельності, забезпеченню платоспроможності та самофінансування, зниженню дебіторської заборгованості, забезпеченості кредитоспроможності.

11. Для покращення фінансової діяльності підприємства необхідно забезпечити зростання обсягів основної діяльності. Для цього ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» доцільно збільшити обсяги діяльності по схемі з

давальницькою сировиною. Підприємство має широкий досвід у здійсненні господарської діяльності за наведених умов. Також в роботі наведено проект у сфері пошиття одягу для військової галузі. В якості рекомендованого напрямку виробництва продукції ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» пропонується пошиття анти-тепловізорної накидки пончо захист від тепловізорів та дронів. В якості джерела основних інвестицій рекомендована участь у грантових програмах. Рентабельність пропонованого заходу становить 22%.

12. Проблемним аспектом у структурі бухгалтерського балансу та ліквідності всього підприємства є високий рівень дебіторської заборгованості, питома вага довгострокової частини якої суттєво збільшилася та вплинула на погіршення фінансового стану всього підприємства. Оптимізація цього показника може здійснюватися різними методами. Так, найпоширенішими за сучасних умов є такі - введення штрафних санкцій для покупців у разі несвоєчасної оплати; надання знижок у разі своєчасних розрахунків; переведення частини оплати на вексельну форму розрахунків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. РВВ ПДАУ, 2021. 300 с.
2. Аранчій В.І., Зоря О.П. Фінансова стратегія у системі управління фінансами підприємства. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2020. № 2. С. 156-159.
3. Білик М. Д., Невмержицька Н. Ю., Павловська О. В., Притуляк Н. М. Фінансовий аналіз. Підручник. К. : КНЕУ, 2021. 592 с.
4. Бражник Л. В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. Економіка та суспільство. 2018. № 14. С. 778-783. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua>. (дата звернення 29.04.2024 року).
5. Бражник, Л., Аранчій, Д., & Чоп, В. (2023). ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА: УПРАВЛІННЯ ТА ЇХ ВЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН. Цифрова економіка та економічна безпека, (5 (05)), 115-120.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 29.04.2024 року).
7. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Чумаченко М.Г. К.: КНЕУ, 2020.540с.
8. Іванов Ю. Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток. Монографія. Х.: ІНЖЕК, 2022. 352 с.
9. Каут О. В., Аніщенко Л. О., Ясинський І. П. Особливості розробки і прийняття стратегічних маркетингових рішень. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8447>. (дата звернення: 20.04.2024)
10. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент. Київ, 2021. 496 с.
11. Левченко К. А. Маркетингова стратегія підприємства на ринку промислових товарів України: порядок формування та стратегічні ризики. Економіка та держава. 2018. № 3. С. 113 -117.

12. Лихота У.П. Фінансова стратегія управління підприємством. Фінанси України. 2021. № 2. С. 91 - 95.
13. Лук'янова В.В. Сучасний стан теоретичних основ діагностики діяльності підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. № 3. С.52 - 58.
14. Мартюшева Л.С., Галєєва О.О. Роль і місце фінансової стратегії в системі базових та функціональних стратегій. Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2021. № 3 (12). С. 121-124.
15. Міценко Н.Г., Сорока У.П. Фінансовий аналіз як метод діагностики фінансового стану підприємства. Збірник науково-технічних праць Національного лісотехнічного університету. 2019. №11. С.192 - 196.
16. Мошенський С. З. Економічний аналіз. Підручник. 2-вид., доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2018. 704 с.
17. Мулик Т. О. Організація діагностики діяльності підприємства та його бізнес-процесів: теоретико-методичні підходи. ModernEconomics. 2019. № 17(2019). С. 158-164.
18. Мулик Т. О. Роль економічної діагностики в діяльності підприємства. Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу: тези виступів Міжнар. наук. конф. Житомир, 2022. С. 343-345.
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення 29.04.2024 року).
20. Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємства. Фінанси України. 2021. № 11. С. 54-62.
21. Панухник О. Війна та бізнес в Україні. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/38479/2/FMZKP NES_2022_Panukhnyk_O-War_and_ukrainian_business_32-34.pdf/ (дата звернення: 23.04.2024)
22. Перспективи розвитку господарсько-фінансової діяльності підприємств в Україні: теорія, методика, практика. Колективна монографія. Полтава: ПП "Астроя", 2023. 133 с.

23. Перспективи розвитку господарсько-фінансової діяльності підприємств в Україні: теорія, методика, практика: колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП "Астроя", 2023. 133 с.
24. Попович П. Я. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: Навч. Посібник.-Тернопіль:Економічна думка.2020.454с.
25. Потапюк І. П., Мазіленко С. С., Прусова М. О. Фінансово-економічна безпека як основа безпеки підприємства. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. № 2 (02). С. 156-160.
26. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ від 07.02.2013 07.02.2013 р. Міністерство фінансів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 29.04.2024 року).
27. Промислова галузь під час війни: як зберегти бізнес та команду. URL: <https://budni.rabota.ua/ua/news/promislova-galuz-pid-chas-viyni-yak-zberegiti-biznes-ta-komandu>. (дата звернення: 09.04.2024)
28. Садовников О. А. Шляхи вдосконалення організації і методики аудиту доходів за видами діяльності. Аудитор України. 2018. №21. С. 29 - 32.
29. Сахно Є. Ю. Системні аспекти управління інноваційно-інвестиційними проектами стратегічного розвитку підприємства : монографія для наукових та промислових організацій і вищих навч. закл. Освіти. Чернігівський держ. ін-т економіки і управління, 2019. 260 с.
30. Таркуцяк А.О. Фінансовий аналіз та управлінські рішення: Навч. посібник.— К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2020.143с.
31. Терещенко І. О., Кібальник В. О. Маркетингові аспекти стратегічного управління підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 20. С. 56 – 60.
32. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник . К.: КНЕУ, 2022. 554 с.
33. Фінанси підприємств. Підручник. О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.Й Вівчар, О.М.Чубка -К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

34. Фінанси підприємств. Підручник. Поддєрьогін. 4-е вид. К.: КНЕУ, 2019. 571 с., іл.
35. Фінанси підприємств: підручник. В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022
36. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: практикум. Скоропад І.С., Чубка О.М. К.: Видавничий дім «Кондор», 2023. 140 с.
37. Фінансовий аналіз: практикум. Чубка О.М., Хома І.Б., Ливдар М.В. К.: Видавничий дім "Кондор", 2023. 160 с.
38. Фінансовий менеджмент. Навч.-метод. посібник для самоств. вивч. дисц. А.М. Поддєрьогін, Л.Д. Буряк, Н.Ю. Калач та ін. К.: КНЕУ, 2011. 294 с.
39. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Е. І. Цибульська. К. : Видавничий дім «Кондор», 2021. 348 с.
40. Фінансовий менеджмент: навч.-метод. посіб. К.: КНЕУ, 2019.-294 с.
41. Фінансовий менеджмент: практикум. Навч. Посібник. С.В. Нєстерова К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2019. 280 с.
42. Фінансово-єкономічна політика в контексті інноваційного розвитку України монографія. Мельник Л. В., Ковшун Н. Е., Савіна Н. Б. та ін. : Частина 3. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 324 с.
43. Хома І.Б., Бондарєнко Л.П., Чубка О.М. МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ. Навчальний посібник. К.: Видавничий дім "Кондор", 2023. 284 с.
44. Черниш С.С. Діагностика фінансового стану підприємства. Інноваційна економіка. 2021. №5. С. 111-114.
45. Шевченко Т. М., Шевченко О. А. Маркетингова стратегія підприємства: формування та розвиток в умовах ринкових відносин національної економіки. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8414>. (дата звернення: 10.04.2024)
46. Шифріна Н.І. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства. Вісник

- економіки транспорту і промисловості. 2021. № 35. С. 191-194.
- 47.Шульга Л. В., Терещенко І. О., Шарлай О. В. Сучасні маркетингові стратегії управління підприємством. Ефективна економіка. 2020. № 9. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8192>(дата звернення: 12.04.2024)
- 48.Яковишина Н. Організаційно-методичні аспекти аудиту продажу й отримання виручки. Економіст. 2018. № 3.С. 54 – 56.
- 49.Яковлев Ю.П. Економіка торгівлі: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. Херсон: Олді-плюс, 2019. 257 с.
- 50.Яловий Г.К. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємств. Науковий вісник НЛТУ України. 2018, вип. 18.5. С. 115-124.

Фінансова звітність ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»
за 2021-2022 рр.

Таблиця А.1. Фінансовий звіт ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» за 2022 р.

Баланс на 31 грудня 2022 р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис . грн	На кінець звітнього періоду, тис . грн
I. Необоротні активи Основні засоби:	1010	477,90	470,10
первісна вартість	1011	863,20	863,20
знос	1012	385,30	393,10
Інші необоротні активи	1090	14,40	14,40
Усього за розділом I	1095	492,30	484,50
II. Оборотні активи Запаси	1100	631,00	636,80
Поточна дебіторська заборгованість	1155	270,00	113,50
Г роші та їх еквіваленти	1165	1,90	1,00
Інші оборотні активи	1190	31,40	31,40
Усього за розділом II	1195	934,30	782,70
Баланс	1300	1 426,60	1 267,20

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис . грн	На кінець звітнього періоду, тис . грн
Капітал	1400	942,80	942,80
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	42,90	-274,10
Усього за розділом I	1495	985,70	668,70
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615	61,30	61,20
розрахунками з бюджетом	1620	65,40	328,20
розрахунками зі страхування	1625	0,90	0,50
розрахунками з оплати праці	1630	1,30	
Інші поточні зобов'язання	1690	312,00	208,60
Усього за розділом III	1695	440,90	598,50
Баланс	1900	1 426,60	1 267,20

Продовження табл. А.1

Звіт про фінансові результати за 2022 рік

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис . грн	За попередній період, тис . грн
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	764,80	
Інші доходи	2160	473,70	729,10
Інші витрати	2165	25,90	700,60
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	473,70	729,10
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	790,70	700,60
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-317,00	28,50
Податок на прибуток	2300	5,10	
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	-317,00	23,40

Таблиця А.2. Фінансовий звіт ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» за 2021 р.

Баланс на 31 грудня 2021 р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Основні засоби:	1010	485.70	477.90
первісна вартість	1011	863.20	863.20
знос	1012	377.50	385.30
Інші необоротні активи	1090	14.40	14.40
Усього за розділом I	1095	500.10	492.30
II. Оборотні активи Запаси	1100	631.00	631.00
Поточна дебіторська заборгованість	1155	213.60	270.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	0.90	1.90
Інші оборотні активи	1190	31.10	31.40
Усього за розділом II	1195	876.60	934.30
Баланс	1300	1 376.70	1 426.60

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Капітал	1400	942.80	942.80
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	19.50	42.90
Усього за розділом I	1495	962.30	985.70

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис . грн	На кінець звітного періоду, тис . грн
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615	57.80	61.30
розрахунками з бюджетом	1620	99.00	65.40
розрахунками зі страхування	1625	0.90	0.90

Продовження табл. А.2

розрахунками з оплати праці	1630	0.60	1.30
Інші поточні зобов'язання	1690	256.10	312.00
Усього за розділом III	1695	414.40	440.90
Баланс	1900	1 376.70	1 426.60

Звіт про фінансові результати за 2021 рік

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис . грн	За попередній період, тис . грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		0.00
Інші доходи	2160	729.10	626.40
Інші витрати	2165	700.60	624.80
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	729.10	626.40

Назва рядка	Код рядк а	За звітний період, тис . грн	За попередні й період, тис . грн
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	700.60	624.80
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	28.50	1.60
Податок на прибуток	2300	5.10	0.30
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		0.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	23.40	1.30

Таблиця А.3. Фінансовий звіт ТДВ «ОДЕСЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА» за 2021 р.
Баланс на 31 грудня 2020 р.

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Основні засоби:	1010	493,40	485,70
первісна вартість	1011	863,20	863,20
знос	1012	369,80	377,50
Інші необоротні активи	1090	14,40	14,40
Усього за розділом I	1095	507,80	500,10
II. Оборотні активи Запаси	1100	631,00	631,00
Поточна дебіторська заборгованість	1155	134,00	213,60
Г роші та їх еквіваленти	1165	0,70	0,90
Інші оборотні активи	1190	31,60	31,60
Усього за розділом II	1195	797,30	876,60
Баланс	1300	1 305,10	1 376,70

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Капітал	1400	942,80	942,80
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	18,20	19,50
Усього за розділом I	1495	961,00	962,30
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0,00	0,00
III. Поточні зобов'язання Короткострокові кредити банків	1600	0,00	0,00
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1615	53,40	57,80
розрахунками з бюджетом	1620	66,30	99,00
розрахунками зі страхування	1625	0,90	0,90
розрахунками з оплати праці	1630	2,80	0,60
Інші поточні зобов'язання	1690	220,70	256,10
Усього за розділом III	1695	344,10	414,40
Баланс	1900	1 305,10	1 376,70

Продовження табл. А.3

Звіт про фінансові результати за 2020 рік

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис . грн	За попередній період, тис . грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0,00	9,50
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	0,00	9,20
Інші доходи	2160	626,40	442,50
Інші витрати	2165	624,80	442,30
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	626,40	452,00
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	624,80	451,50
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1,60	0,50
Податок на прибуток	2300	0,30	0,10
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	0,00	0,00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	1,30	0,40

Таблиця Б.1 Грантові програми

Організація	Умова	Сума	Область
Європейська рада з інновацій (ЕІС)	для технологічних стартапів та МСБ, які розробляють інноваційні послуги або продукти. Кошти можна використати на інтеграцію в європейські інноваційні екосистеми, розширення на європейські ринки, забезпечення безперервності бізнесу.	до €60 000	вся Україна
Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) EU4Business	для МСБ з експортним потенціалом та інноваційними ідеями на реєстрацію та тестування, просування експорту, розвиток та забезпечення стійкості	до €10 000	вся Україна
Державна програма «єРобота»	для майбутніх і діючих підприємців. Кошти можна використати на придбання й лізинг обладнання, закупівлю сировини, орендну плату	до 250 000 грн	вся Україна
Програма «Доступ до фінансування та підтримка стійкості МСП в Україні»	мікропідприємства з річним доходом до €2 млн, малі підприємства з річним доходом до €5 млн, середні підприємства з річним доходом до €10 млн. Пріоритет надаватиметься МСБ, що займаються переробкою, виробництвом продукції, агробізнесу, а також які працюють в галузі охорони здоров'я і реабілітації. Подача заявок через фізичні відділення Ощадбанку.	до €1 млн	Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Київська, Луганська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська, або підприємці, які релокували свій бізнес із зазначених регіонів.

Продовження табл. В.1

Таблиця В.2 - Операційні витрати в перспективі, грн.

	1й рік	2й рік	3й рік
змінні	5171400	5688540	6257394
на матеріали	3802500	4182750	4601025
на заробітну плату	1368900	1505790	1656369
постійні	288000	316800	348480
Транспортні витрати	180000	198000	217800
реклама	108000	118800	130680
РАЗОМ	5459400	6005340	6605874

ДОДАТОК Г

Таблиця Г.1 Прогноз прибутків і збитків 1го року, грн.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Разом
Виручка	45000		51000	54000		60000	63000			75000			760500
	0	480000	0	0	570000	0	0	660000	690000	0	825000	900000	0
витрати	34100		36980	39020		43100	45140			53300			545940
	0	349400	0	0	410600	0	0	471800	492200	0	584000	635000	0
податок	27000	28800	30600	32400	34200	36000	37800	39600	41400	45000	49500	54000	456300
Чистий прибуток			10960			13300	14080			17200			168930
	82000	101800	0	117400	125200	0	0	148600	156400	0	191500	211000	0

Таблиця Г.2 Прогноз прибутків і збитків в перспективі, грн.

	1й рік	2й рік	1й рік	2й рік	3й рік
Виручка	7605000	8365500	9202050		
витрати	5459400	6005340	6605874		
податок	456300	501930	552123		
Чистий прибуток	1689300	1858230	2044053		

